

**T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

LİSANSÜSTÜ TEZ/PROJE YAZIM KILAVUZU

(Alan Eğitimi)

Mayıs, 2018

ÖN SÖZ

Amasya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde yürütülen yüksek lisans ve doktora tezlerinin yazımında biçim ve içerik yönünden uyulması gereken kuralları ve bilimsel sunuş standartlarını içeren Tez Yazım Kılavuzu yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenlemeyle Tez Yazım Kılavuzu'nun güncelleştirilmesi ve böylelikle uygulamada yaşanan bazı sorunların ve akademik yazım açısından gözlenen kimi eksikliklerin giderilmesi hedeflenmiştir. Tez Yazım Kılavuzu'nda, kurallar açık bir şekilde anlatılmış ve gerekli durumlar için örnek, şekil ve açıklamalar verilmiştir. Ayrıca kılavuzun son kısmına öğrencilerimizin yazdıkları tezleri yeniden gözden geçirebilmeleri amacıyla özellikle tezin ilk bölümü için örnek sayfalara yer verilmiştir.

Tezler ve diğer akademik yayınlar arasındaki ortak tabanı daha esnek tutabilmek için kılavuzun yazım kurallarının belirlenmesinde Amerikan Psikoloji Derneği (APA) Yayım El Kitabının altıncı baskısı temel alınmıştır. Türkçeye uygunluk ve tez çalışmalarının doğasına özgü önemli görülen farklılıklar kılavuz hazırlanırken göz önünde bulundurulmuştur. Bu çerçevede öğrencilerimizin tez ve tez önerilerini hazırlarken APA'nın en son sürümünü takip etmeleri, eğer kılavuzla APA baskısının en son sürümü arasında bir çelişki varsa APA'yı dikkate alarak uygulamaları tavsiye edilir.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	ii
1. GENEL ESASLAR.....	1
Dil ve Anlatım	2
Bilimsel Yayınlarda Dikkat Edilmesi Gereken Etik İlkeler.....	2
2. TEZİN BİÇİM VE GÖRÜNÜM ÖZELLİKLERİ	3
2.1. Kâğıt ve Baskı Özellikleri.....	3
2.2. Kenar Boşlukları ve Sayfa Düzeni	4
2.3. Yazı Tipi ve Boyutu	4
2.4. Sayfa Numaraları.....	5
2.5. Numaralandırma	5
2.6. Satır Aralıkları ve Paragraflar	5
2.7. Bölüm Başlıkları.....	5
2.8. Tablo, Şekil ve Görsel Nesnelerin Yerleştirilmesi.....	6
2.9. Dipnotlar.....	8
2.10. Kısaltmalar ve/veya Simgeler	9
2.11. Hataların Düzeltilmesi	9
3. TEZİN BÖLÜMLERİ	9
3.1. ÖN BÖLÜM.....	10
3.1.1. Tez Kapağı ve Özel Sayfalar	10
Dış Kapak	11
Kapak Renkleri.....	11
Birden Fazla Cilt	11
Tezin Başlığı.....	12
Danışman Sayfası (İç Kapak).....	12
Tez Onay Sayfası.....	12
İthaf.....	12
Etik Beyan Sayfası	12
Ön Söz	13
İçindekiler Sayfası	13
Teşekkür Sayfası.....	14
Özet	14
Tablolar ve Şekiller, Çizelgeler, Grafikler, Resimler, Fotoğraflar ve Haritalar Listesi	15
3.2. ANA BÖLÜM	16

3.2.1.	TEZİN ANA VE ALT BÖLÜM BAŞLIKLARI	16
3.2.2.	TEZİN İÇERİK YAZIMI	18
3.2.2.1.	GİRİŞ.....	18
3.2.2.1.1.	Problem Durumu.....	18
3.2.2.1.2.	Problem Cümlesi	18
3.2.2.1.3.	Araştırmanın Amacı.....	18
3.2.2.1.4.	Araştırmanın Önemi	19
3.2.2.1.5.	Araştırmanın Sınırlılıkları	19
3.2.2.1.6.	Araştırmanın Varsayımları.....	19
3.2.2.1.7.	Tanımlar	20
3.2.2.2.	KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR LİTERATÜR.....	20
3.2.2.2.1.	Kuramsal Çerçeve	20
3.2.2.2.2.	İlgili Araştırmalar	21
3.2.2.3.	YÖNTEM.....	21
3.2.2.3.1.	Araştırma Modeli.....	21
3.2.2.3.2.	Araştırma Grubu / Evren ve Örneklem.....	22
3.2.2.3.3.	Verilerin Toplanması	23
3.2.2.3.4.	Veri Toplama Araçları	23
3.2.2.3.5.	Veri Toplama Süreci.....	24
3.2.2.3.6.	Verilerin Analizi	i
3.2.2.4.	BULGULAR	25
3.2.2.5.	TARTIŞMA.....	26
3.2.2.6.	SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	27
3.2.2.6.1.	Sonuçlar	27
3.2.2.6.2.	Öneriler.....	27
3.2.2.6.2.1.	Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler	28
3.2.2.6.2.2.	İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler	28
3.2.3.	KAYNAKLAR	28
3.3.	SON BÖLÜM.....	40
3.3.1.	EKLER.....	40
3.3.2.	ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ	40
4.	TEZ TESLİM SÜRECİ ve GEREKLİ BELGELER.....	41

Tezin Sınav İçin Teslimi.....	41
Tezin Son Hâli ile Teslimi	41

1. GENEL ESASLAR

Bu Tez Yazım Kılavuzu'nun amacı; Amasya Üniversitesi (AÜ) Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği uyarınca AÜ Fen Bilimler Enstitüsüne bağlı olarak hazırlanan yüksek lisans ve doktora tezlerinin yazımı ve basımıyla ilgili esasları düzenlemektir. Ayrıca AÜ **Fen Bilimler Enstitüsü Alan Eğitimi Tezsiz Yüksek Lisans programlarında hazırlanan Dönem Projeleri, yüksek lisans ve doktora programlarında hazırlanan seminerler ve doktora programlarında hazırlanması gereken tez önerileri de şekil ve yazım kuralları açısından bu kılavuza uymak zorundadır.** Tez Yazım Kılavuzu'nun hazırlanmasında Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde hazırlanan kılavuzlardan yararlanılmıştır.

Bir akademik unvan için ilgili jüri tarafından kabul edilen her tez, bilime ve/veya bilimsel yöntemlere katkı yapan özgün bir çalışmadır. Bu çalışmanın kütüphanelerin genel arşivleme standartlarına ve enstitülerin bu dokümanda belirtilen kurallarına uygun olarak hazırlanması esastır. Her öğrenci yazdığı tezin, bu Tez Yazım Kılavuzu'nda belirtilen standart ve kurallara uygunluğunu sağlamakla yükümlüdür. Enstitü Tez Yazım Kılavuzu'nda belirtilen unsurların dışında ihtiyaç duyulması hâlinde Publication Manual of the American Psychological Association, 6th Edition (APA 6. baskı) kurallarına başvurulabilir.

Bu yazım kılavuzu yayımlandığı tarihten itibaren geçerlidir. **Daha önceki yıllarda hazırlanmış tezler, biçim ve içerik bakımından farklı olduğundan tez yazımında örnek olarak kullanılmamalıdır.**

Tezler, enstitüler tarafından iki kez kontrol edilir. İlk kontrol işlemi, öğrenci tez savunma sınavına girmeden önce yapılır ve tezin yazım kurallarına uygun olup olmadığı incelenir. Son kontrol işlemi ise, tez savunma sınavı sonrası jüri tarafından istenen düzeltmelerin yapılmasından sonraki aşamadır. Tezin çoğaltılması ve ciltlenmesi son kontrol onayından sonra yapılır. **Tezin, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmasından tez öğrencisi ve danışman(lar)ı sorumludur. Enstitüde yapılan tez kontrollerinin amacı, tez öğrencilerine yardımcı olmak ve tezin belirtilen kurallara uygunluğunu kontrol etmektir.**

Tez kapaklarının zemin rengi kapak renkleri bölümünde belirtildiği kodlar dikkate alınarak yüksek lisans için mavi, doktora için eflatun, tezsiz yüksek lisans projeleri için beyaz renkte olmalıdır.

Dil ve Anlatım

Tezde, yalın bir anlatım tercih edilmelidir. Konunun anlaşılabilirliğini arttırmak için başlıklar ve alt başlıklara yer verilmelidir. Kişiselleştirilmiş (birinci tekil şahıs) bir dil kullanılmamalı, anlatımda üçüncü tekil şahıs dili kullanılmalıdır.

Kısaltmalar, dipnotlarda, “Kaynakça”da ve parantez içindeki ifadelerde kullanılır. Normal cümlelerde özel ad ve ölçü birimleri kısaltmaları dışında kısaltma kullanılmamalıdır. Yaygın bir tutum olarak çoğunlukla “yüzyıl”, “örnek”, “örneğin” gibi kelimeler ile “ve benzeri”, “ve saire” gibi söz öbeklerinin cümle içinde kısaltmalarına (yy., ör., vb., vs.) yer verildiği görülür. Bu durum, cümlenin akıcılığını bozduğu gibi kısaltırken farklı harfler veya noktalama kullanılması karışık bir görünüm ortaya koyar. Zaten kısa olan bu tür ifadeler cümle içinde açıkça yazılmalıdır. Ancak kaynakça gösteriminde ilgili kısaltmalara kurallarına uygun olarak yer verilebilir. Ayrıca Türkçemizde yer almayan ampersant (&) gibi imlere metin içinde ve kaynakça gösteriminde yer verilmemelidir. Kısaltmaların ve bunlara gelen eklerin yazılışında ve noktalama işaretlerinin kullanımı için Türk Dil Kurumu Yazım Kılavuzu ve Türkçe Sözlük kurallarına uyulmalıdır. İhtiyaç duyulduğunda Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) tarafından hazırlanmış olan Bilimsel Terimler Sözlüğü’nden de faydalanılabilir.

Bilimsel Yayınlarda Dikkat Edilmesi Gereken Etik İlkeler

Bilimsel yayınlarda etik dışı davranışlar Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliğinin üçüncü bölüm 9. maddesinde tanımlanmıştır. Buna göre etiğe aykırı kabul edilecek davranışlar şunlardır:

- a) Uydurma: Hayalî veriler sunmak, rapor etmek veya yayımlamak,
- b) Çarpıtma: Değişik sonuç verebilecek şekilde araştırma araç gereçleri, işlemleri veya kayıtlarında değişiklik yapmak veya sonuçları değiştirmek,
- c) Aşırma: Başkalarının fikirlerini, yöntemlerini, verilerini, yazılarını ve şekillerini sahiplerine usulüne uygun atıf yapmadan veya gerektiğinde sahiplerinden izin almadan kendisine aitmiş gibi kullanmak,
- ç) Tekrar Yayım: Aynı araştırma sonuçlarını birden fazla yayımlamak veya yayımlamak için girişimde bulunmak,

- d) Dilimleme: Bir araştırmanın sonuçlarını, araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde ve uygun olmayan biçimde parçalara ayırarak çok sayıda yayın yapmak veya yayımlamak için girişimde bulunmak,
- e) Desteklenerek yürütölen araştırmaların sonuçlarını içeren sunum veya yayımlarda destek veren kurum veya kuruluşun desteğini belirtmesi gerekirken belirtmemek,
- f) Birden fazla araştırmacıyla yapılan araştırmaların sonuçlarının sunum veya yayımında, katkısı bulunanların onayı olmadan isimlerini çıkartmak veya yazarlık sıfatını hak etmeyen yazar veya yazarlar eklemek veya yazar sıralamasını uygun olmayan bir biçimde düzenlemek,
- g) Kendi çalışmasından usulüne uygun olarak kaynak göstermeden alıntı yapmak,
- ğ) Kurumca sağlanan kaynakları usulüne ve amacına aykırı bir biçimde kullanmak,
- h) Hakem, danışman, editör, panelist, moderatör, izleyici, raportör ve benzeri görevleri kötüye kullanmak,
- ı) Asılsız veya dayanaksız olarak etik ihlal iddiasında bulunmak,
- i) Etik ilkeler ile bağdaşmayan diğere davranışlarda bulunmak (TÜBİTAK, 2010).

Lisansüstü eğitimin her aşamasında olduğu gibi tezin hazırlanması, rapor edilmesi ve yayımlanması süreçlerinin tamamında da etik ilkelere titizlikle riayet edilmesi ve ilgili alan veya Enstitü'nün benimsediği yazım kurallarına uygunluğun temin edilmesinde esas sorumluluğun öğrenci ve danışmana ait olduğu göz ardı edilmemelidir.

Tez çalışmalarında ve tezin yayına dönüştürölme sürecinde etik ilkelere uygunluğun sağlanması **öğrenci ve danışmanın sorumluluğundadır.**

2. TEZİN BİÇİM VE GÖRÜNÜM ÖZELLİKLERİ

2.1. Kâğıt ve Baskı Özellikleri

Tezler DIN-A4 normuna uygun (210x297) birinci hamur beyaz kâğıt (en az 80, en çok 90 g/m²) kullanılarak yazılır. Baskı, lazer yazıcıda siyah mürekkeple yapılmalı, sayfanın yalnızca bir yüzü kullanılmalıdır. Ancak 500 sayfayı aşan tezler kağıdın iki yüzü

de kullanılarak basılabilir. Özgün kopya, temiz sonuç veren nitelikli bir fotokopi cihazıyla çoğaltılmalıdır. Kopyalama işlemleri temiz ve özenli bir uygulama ile fotokopi yöntemi ile tanımlanan özelliklerdeki kâğıda yapılır. Çoğaltılan nüshalarda yazı ve şekiller net ve okunaklı olmalıdır. Tez, ciltlenip kesildikten (sayfa kenarları tıraşlandıktan) sonra en az 208 x 295 mm boyutunu korumalıdır. Burada belirtilen niteliklere uymayan kopyalar kabul edilmeyecektir.

2.2. Kenar Boşlukları ve Sayfa Düzeni

Kâğıdın üst ve sol kenarlarından 3 cm, alt ve sağ kenarlarından 2,5 cm boşluk bırakılmalıdır. Yazım alanında satır sonuna gelen kelime ikiye bölünemez. Alt bölüm başlıkları, sayfanın alt kenar boşluk sınırından en az iki satır daha üste yazılmalıdır. Bu mümkün değilse sayfanın altında boşluk bırakılarak diğer sayfaya geçilmelidir. Ön Söz, İçindekiler, Türkçe ve İngilizce Özetler, Tablolar Listesi, Şekiller Listesi, Kısaltmalar, Giriş, Literatür, Yöntem, Bulgular, Tartışma, Sonuç ve Öneriler, Kaynaklar, Ekler, Öz Geçmiş ve İletişim Bilgileri gibi ana bölüm başlıkları, yeni bir sayfadan başlamak üzere, üst kenardan 4 cm aşağıya yazılmalıdır.

2.3. Yazı Tipi ve Boyutu

Yazı tipi olarak "**Arial**" seçilmeli ve metin içerisindeki yazıların boyutu "**11 punto (dipnotlar 9 punto)**" olmalıdır (Şekil 1). Bunun dışında bütün ana başlıklar (Ön Söz, Özet, Abstract, İçindekiler, Giriş, Yöntem, vb.) **12 punto ve kalın (bold)** yazılmalıdır. Tezde özellikle belirtilmesi gereken önemli bulunan kısımları (kelimeler, tanımlar vb.) ön plana çıkarmak için italik yazı kullanılabilir. Bunun dışında alt çizme, metin içinde yazıyı koyulaştırma, büyütme ve farklı yazı tipi kullanma gibi uygulamalara yer verilemez. Bütün sembol ve özel işaretler bilgisayar veya şablonla yazılmalıdır. Sembol ve özel karakterlerin (formül vb.) orijinal yazım stilleri ve karakterleri kullanılabilir. Ancak özellik kaybı olmaksızın Arial karakter kullanılabiliriyorsa tercih edilmelidir. Nokta ve virgül gibi noktalama işaretleri kendisinden önce gelen kelimeye bitişik olarak yazıldıktan sonra bir karakter boşluk bırakıldıktan sonra diğer kelimeye veya cümleye başlanmalıdır. Şekil ve tablolarda 8-10 punto boyutlarında yazı tipi kullanılabilir. CD/PDF olarak verilecek kopyaların Windows işletim sistemine uygun olması gerekmektedir.

2.4. Sayfa Numaraları

Sayfa numarası yazı alanının sağ üst köşesine ve yazı alanının 2 cm üstüne, "arial" yazı tipi ile ve 11 punto büyüklükte yazılır. İç ve dış kapak numaralandırılmaz. Tezin ön bölümü Romen rakamlarıyla sayfanın altında ve sağda numaralandırılır. Ana bölümden başlayarak numaralandırma tekrar başlatılır ve bölümlerin ilk sayfalarında sayfa numarası gösterilmez. Ana bölümden itibaren sayfa numaraları yazı alanının sağ üst köşesine, 2 cm yukarısına yazılır. Ekler kısmında ana bölümdeki sayfa numarası devam ettirilir. Bütün sayfa numaralarının yazı karakteri Times New Roman, yazı puntosu 12'dir.

2.5. Numaralandırma

Ön Kısım: Tezin dış ve iç kapağı ile tez onay sayfası ve etik beyan sayfalarında sayfa numarası gösterilmez. Esas metinden önce gelen sayfalar için (Ön söz, özet, abstract, içindekiler, tablo ve şekiller listesi) küçük Romen rakamları (i, ii, iii, iv...) kullanılır.

Ana Bölüm: Esas metin, ilk sayfasından (Giriş) itibaren 1 ile başlayarak tezin sonuna kadar (1, 2, 3...) rakamlarıyla numaralanır. **Bölüm başlıklarının bulunduğu sayfalara da numara verilir ancak gizlenir.**

Tezin ana bölümündeki Bölüm numaraları Romen rakamlarıyla (I.BÖLÜM, II.BÖLÜM...), ana başlıkların numaraları ise normal rakamlarla yapılır (1.GİRİŞ, 2. KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR:..).

Tezde kullanılan tablo, şekil, grafik, resim, plan, harita ve benzerlerinin numaralandırılmasında, normal rakamlar (**1, 2, 3, ...**) kullanılır.

2.6. Satır Aralıkları ve Paragraflar

Bütün metin **1,5 satır aralıkla** yazılır (Bir sayfada ortalama 33-37 satır). Paragraflara **1 cm satır girintisi verilir** ve **iki yana yasla** ile hizalanır. Ana ve alt başlıklardan önce ve sonra 6 nk paragraf boşluğu bırakılarak metne geçilir. Ana Nokta, virgül vb. noktalama işaretlerinden sonra bir harf (karakter) boşluk bırakılır.

2.7. Bölüm Başlıkları

Tezin her bölümü yeni bir sayfada başlar. Bölüm başlıkları yazılırken önce bölüm numarası Romen rakamlarıyla (I.BÖLÜM) paragraftan başlayarak büyük harflerle ve **koyu (bold)** karakterle ortalananmış olarak yazılır. Ana bölüm başlıkları I.BÖLÜM,II.BÖLÜM,III.BÖLÜM,...Arial yazı tipinde **bold 12 punto ve orta hizalı**; diğer ana başlıklar (1.GİRİŞ, 2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR, 3.

YÖNTEM, 4. BULGULAR, 5. TARTIŞMA 6. SONUÇ VE ÖNERİLER, 7. KAYNAKLAR, 8. EKLER, 9. ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ) sola hizalı, **bold,12 punto ve büyük karakterlerle** yazılır. Tez içinde ana bölüm başlangıç sayfalarına sayfa numarası atlanmadan verilir; ancak (gizlenir) yazılmaz.

Bütün alt başlıklar ve sınıflandırma numaraları **Koyu (Kalın/Bold)** karakterde ve **11 punto** büyüklükte yazılmalıdır. Metin içerisindeki alt başlıklarda, alt başlıklardan önce ve sonra 6 nk aralık bırakılır. **Alt başlıkların tümü koyu ve sadece ilk harfleri büyük yazılmalıdır.** Alt başlıklar bir satıra sığmazsa tek satır aralıklı olarak ikinci satırdan devam edilir. İkinci satır da paragraf başından başlar.

Metin içinde konu akış sırasına uymayan ve başlık kodu verilmeden ara başlıklar açılmaz. Başlıklarda gereksiz kelimelere yer verilmemeli, çok uzun başlıklardan kaçınılmalıdır. Bütün ana ve alt başlıklara bir sınıflandırma numarası verilmelidir. Başlık numaralandırma paragraftan başlar, numara yazılır ve bir nokta konulup bir harf boşluğu ara verildikten sonra başlık yazılır.

2.8. Tablo, Şekil ve Görsel Nesnelerin Yerleştirilmesi

Tablo, şekil vb. numaraları 1'den başlayarak verilir (örneğin Tablo 1., Tablo 2.), (Şekil 1., Şekil 2.). Tablo numarası verildikten sonra nokta konulur ve bir karakterlik boşluk bırakılarak sadece kelimelerin ilk harfi büyük olacak şekilde tablo ismi verilir. Tablo dışındaki diğer şekil ve benzerlerinde ise sadece ilk kelimenin ilk harfi büyük yazılır. Tablo, şekil vb. isimleri yazım alanının sol hizasından 1 cm ilk satır girintisi verilerek paragrafların ilk cümlesi hiza alınarak) yazılır. Tablo, şekil vb. isimleri tablo çizim alanı ölçü alınarak ortalanır.

Tablo isimleri tablonun üstüne diğer tüm şekil ve benzerlerinin isimleri çizim alanının altına yazılır. Tablo, şekil ve benzeri başlıkların tek satıra sığmaması durumunda başlık tek satır aralığı ile yazılır. Alt satır üst satırın başlangıcı ile aynı yerde hizalanır. Tablo, şekil ve benzerleri başlıklar koyu veya italik olmaz. Tablo içi, şekil ve benzerleri metinle aynı puntoda yazılır. Ancak tablo, şekil ve benzeri ölçülerin çok büyük ve kapsamlı olması durumunda yazı puntosu küçültülebilir. Fakat 8 puntodan küçük yazı tipi kullanılamaz. Tablonun dikey olarak genişliğinin fazla olması durumunda tabloyu dikey ekseninde ikiye bölmek yerine yalnızca tablonun bulunduğu sayfanın sayfa yapısı yatay olarak ayarlanıp tablonun tek sayfaya sığması sağlanmalıdır. Bu ölçüye rağmen tek sayfaya sığmayan tablo ve benzeri gibi görseller iki sayfaya bölünmelidir. Tablo ile tablodan sonra 6 nk, alt başlıklardan önce 12 nk aralık önce veya sonra gelen

metin arasında 12 nk aralık bırakılmalıdır. Tablonun ve şeklin ismi ile tablo, şekil ve benzeri arasında 6 nk aralık bırakılır. Tablonun tamamında satır aralığı 1 olarak ayarlanmalıdır. Tablodan sonra alt başlık gelecek ise metin ile alt başlık arasında olduğu gibi 12 nk aralık bırakılır.

Tablo çizimlerinde dikey kenarlıklar kullanılamaz. Tüm çizimler kılavuzda belirtilen yazım alanının dışına taşmamalıdır. Ayrıca tezde kullanılan tablo, şekil, grafik vb. gösterimler metni ortalayacak şekilde biçimlendirilir. Bununla birlikte tezde verilen şekil, resim, grafik ve benzeri görsellerin çerçevesi siyah olarak belirlenir. Tablo içinde ve başlıkta koyu yazım kullanılmaz. Tablonun bir sayfaya sığmaması durumunda diğer sayfaya geçilir. Bu durumda yeni sayfaya (sol kenardan başlayarak) "Tablo X' in, Şekil X' in" devamı ifadesi konulur. Tablo, şekil vb. için sayfa düzeninin yatay kullanılması durumunda tüm yazım ve başlıkların da buna uygun olmasına dikkat edilir.

Bir tezde ne kadar tabloya yer verilmesi gerektiği konusunda dikkatli olunmalıdır. Öncelikle, tablo sayısı arttıkça bilgileri ilişkilendirmek zorlaşır. Bazı durumlarda metin miktarı ile tablo büyüklüğü orantısız olduğunda hem sayfa yerleşiminde problem çıkar hem de okuyucunun yazılanları takip etmesi zorlaşır. Bu nedenlerden dolayı tablolar, tez içeriği ile doğrudan ilgili önemli verileri ve sayısal değerlerin çokluğu nedeniyle anlaşılması zorlaşacak bilgileri sunmak için kullanılmalıdır. Kısa ve basit tablolardaki verileri metin olarak sunmak daha etkilidir. Ayrıca, metin içinde tabloya atıfta bulunulmalı ve okuyucunun neye bakması gerektiği belirtilmelidir. Metinde, sadece tablodaki önemli noktalar tartışılmalıdır.

Bu açıklamalara ek olarak aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir:

- Karşılaştırılacak veriler birbirine yakın düzenlenmelidir.
- Tablo, metinde ilk atıfta bulunulan kısma yakın bir yere yerleştirilmelidir.
- Tablolar metin içindeki sıralarına göre numaralandırılmalıdır. Eklerde verilecek tablolar için numaralandırma ekle birlikte yapılmalıdır.
- İstatistikî anlamlılık düzeyinin açıklaması tablo altında yıldız kullanılarak yapılmalıdır. Metin içerisinde farklı anlamlılık düzeyleri için farklı sayıda yıldız kullanılmalıdır. *p <.05, **p<.01 gibi.
- Her bir tablonun kısa, öz ve açıklayıcı bir başlığı olmalıdır.

Tablo 21. Öğretmen Adaylarının Çok kültürlü Eğitime Yönelik Tutumları ile Küresel Vatandaşlık Tutum Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Spearman Korelasyon Analizi Sonuçları

		Yaşama Saygı	Ekolojik Bütünlük	Adalet	Eşitlik	Barış	Küresel Vatandaşlık
Çokkültürlü Eğitime Yönelik Tutum	r	,425**	,376**	,381**	,414**	,401**	,501**
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	N	192	192	192	192	192	192

*p<.05

Boyu tam sayfa ve daha kısa olan görsel nesnelere (tablo, şekil, fotoğraf), metin içerisine sayfa ortalanarak yerleştirilir. Bu durumda metin ile görsel nesnelere arasında (açıklamalar dâhil) alt ve üstten bir girişlik boşluk bırakılır. Görsel nesnelere açıklamaları (şekil ve tablo başlıkları) bu nesnelere genişliklerini aşmayacak ve satırı ortalayacak biçimde yerleştirilir. Görsel nesnelere metnin sol ve sağ kenar hizasını da aşmamalıdır. Fotoğraflar şekil, kabul edilir. Fotoğraflar, tezin bütün nüshalarında orijinale yakın kalitede olmalı; sayfaya yapıştırılarak değil, taranarak veya fotokopi ile çoğaltılarak yerleştirilmelidir.

2.9. Dipnotlar

Hazırlanan proje/tezlerde dipnotlar ek açıklamalar için kullanılmalıdır. Açıklama dipnotları, konuya açıklık getirecek olan ancak metin içinde verildiği takdirde düşüncelerin akıcılığını bozan tanımlar, yorumlar, ek bilgiler, karşıt görüşler olup sayfa altında belirtilir. Ancak bu tür bilgi ve açıklamaların çoğu kez bütünlüğü bozduğu, okuru sürekli metin altına bakmak zorunda bırakarak okumayı kesintiye uğrattığı, dolayısıyla metnin anlaşılmasını güçleştirdiği göz önünde bulundurulmalı, bu tür ek bilgilerin başka türlü düzenlendiğinde metin içinde kullanılabileceği veya metinde parantez içinde belirtilebileceği unutulmamalıdır. Bu bağlamda atıflar dışında ihtiyaç duyulan zorunlu açıklamalar için dipnot kullanılabilir.

Dipnotlar gereksiz derecede uzun olmamalı, bir sayfada gerekenden fazla dipnot bulunmamalıdır. Bir yazının bilimselliği, dipnot sayısının çokluğuyla ölçülmez. Dolayısıyla, gereksiz dipnotlardan kaçınılmalıdır.

Dipnot numarası paragrafta küçük üst yazı (*superscript*) kullanılarak bir sözcüğe veya noktaya bitişik olarak verilir. (Word programı bu işlevi otomatik olarak yerine getirmektedir.) Birden fazla not numarası yan yana koyulmamalıdır. Sayfanın sonunda, sola dayalı çizginin altında yer alan dipnot metni, kullanılan font büyüklüğünden iki punto

küçük, Arial yazı tipinde ve tek satır aralıklı yazılır. Yazıda karakter ve stil değişikliği yapılmaz. Dipnotta bir kaynağa veya kaynaklara gönderme yapılıyorsa seçilen yöntemin metinde kaynak gösterme kuralları uygulanır (Bk. "Kaynak Gösterme" bölümü).

2.10. Kısaltmalar ve/veya Simgeler

Tezde kısaltılmış ifadeleriyle yer alan kavram, kurum, kuruluş adlarının kısaltmaları bu kısımda açıklanır. Kısaltma koyu olarak verilir ve iki nokta üst üste konularak açık ismi yazılır. Kısaltmalar yabancı dilden aynen alınmışsa açıklama Türkçe yazılır, orijinal dildeki tam isim parantez içinde verilir. Tezde çok kullanılan ve birden fazla kelimededen oluşan terimler için baş harfler kullanılarak kısaltma yapılabilir. Böyle kısaltmalar ilk geçtiği yerde ve parantez içinde bir kez verilmelidir. Yapılan kısaltmalar, **SİMGELER VE KISALTMALAR** bölümünde, **Kısaltmalar** alt başlığı altında alfabetik sıraya göre küçük harflerle, kurum adı gibi kısaltmalar büyük harflerle yazılmalıdır.

2.11. Hataların Düzeltilmesi

Tez metni üzerinde yapılması gereken bütün düzeltme ve değişiklikler elektronik ortamda yapılmalıdır. Elle veya yazı düzelticiler kullanılarak yapılan düzeltmeler **kabul edilmez.**

3. TEZİN BÖLÜMLERİ

Tezlerin genel hatlarıyla ön bölüm, ana bölüm ve son bölüm şeklinde düzenlenmesi gerekmektedir.

Ön bölüm: Tezin tanıtıcı kısmıdır. Bu bölümde tanıtım, onay, açıklamalar ve tezin içindekilerle ilgili bilgiler yer alır.

Ana bölüm: Tez çalışmasının içeriğinin yansıtıldığı bölümdür. Tez konusunun oluşumu, işlem süreci, teknik detay ve ayrıntılar, yöntem, bulgular, sonuçlar ve kaynakların alan çalışanlarının kullanımı için yapılandırıldığı bölümdür.

Son bölüm: Ekler, özgeçmiş ve iletişim bilgilerinin bulunduğu bölümdür.

Buna göre bir tezi ana hatlarıyla oluşturan bölüm ve alt başlıklar aşağıda sıralanmıştır. Ancak tez çalışmasının özelliği, yöntemi ve bulguları gereğince eklenmesi gereken varsa alt başlıklar, farklı sınıflamalar danışman veya jürinin önerileri ile eklenebilir. Ancak ana bölüm yapısı değiştirilemez.

Bölümlerin Sırası ve İçeriği

Tezin dış kapağının içine yerleştirilecek sayfa ve bölümlerinin sırası aşağıda verilmiştir. Bazı sayfa ve bölümler zorunlu değildir. Zorunlu olanlar yıldız (*) ile işaretlenmiştir. İşaret olmayanlar tezde olması gerekiyorsa aşağıdaki sırayla yerleştirilir.

- (1) (Dış Kapak) *
- (2) İç kapak *
- (3) İthaf
- (4) Etik Beyan*
- (5) Tez Onay Sayfası *
- (6) Türkçe Özet *
- (7) Abstract *
- (8) Ön Söz*
- (9) Teşekkür
- (10) İçindekiler *
- (11) Tablo, şekil, resim, grafik, harita...vb. listeler (varsa)*
- (12) Kısaltmalar (veya Simgeler) (varsa)*
- (13) I. BÖLÜM (1.GİRİŞ) *
- (14) II. BÖLÜM (2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR) *
- (15) III. BÖLÜM (3. YÖNTEM)*
- (16) IV. BÖLÜM (4. BULGULAR)*
- (17) V. BÖLÜM (5. TARTIŞMA)*
- (18) VI. BÖLÜM (6.SONUÇ VE ÖNERİLER)*
- (19) Kaynakça *
- (20) Ek (ler)
- (21) Öz Geçmiş *

3.1. ÖN BÖLÜM

Ön bölüm, yazar, danışman, tez başlığı, enstitü gibi bilgilere bağlı olarak tezin tanıtıldığı bölümdür. Bu bölümde tez kapağı ve özel sayfalar (başlık, özet, abstract, tez onay sayfası, etik beyan, içindekiler ve tezin içeriğine göre tablolar, şekiller, grafikler, resimler ve fotoğraflar listesi) bulunur. Kılavuzun bu bölümünde yer alan sayfalar aşağıda tanıtılacaktır.

3.1.1. Tez Kapağı ve Özel Sayfalar

Dış Kapak

Tezin ön yüzüdür. Bu sayfada tezin tamamlandığı Üniversite, Enstitü, Anabilim dalı ve Bilim dalının ismi, tezin adı, tezin türü (yüksek lisans veya doktora), öğrencinin adı, şehir, ay ve yıl bilgileri yer alır. Yazım karakteri **Arial** yazı stildir. Üniversite, Enstitü ve Anabilim Dalı ile tezin ismi **14 punto ve koyu (bold)** olmalıdır. Bunun dışında sayfada bulunan diğer tüm yazılar **12 punto ve koyu (bold)** olmalıdır. Dış kapaktaki bütün yazılar tek satır aralığı kullanılarak yazılmalıdır.

Tez Sırtı

Tezin sırt kısmında yazarın adı ve soyadı, tezin adı ve yıl bilgileri yer almalıdır. Sadece yazarın adı ilk harfi büyük olmak üzere küçük harflerle yazılmalı, soyadı ve tezin adı için büyük harfler kullanılmalıdır. **Arial** yazım karakteri kullanılmalı ve bütün yazılar **12 punto ve kalın (bold)** olmalıdır.

Kapak Renkleri

Doktora ve yüksek lisans tezinin ciltleme işlemleri, ilgili tezin yazım kılavuzuna uygun hazırlandığına dair Enstitü Müdürlüğü onayı alındıktan sonra yapılacaktır. Doktora tezleri zemini *eflatun* [(R:131, G:147 B:207)/ (C:50,M:38, Y:0,K:0)]; yüksek lisans tezlerinin kapak zemini *mavi* renkli [(R:28, G:230, B:237)/(C:57,M:0, Y:15,K:0)] olup örnekteki ara kuşaklardan oluşan kapakla ciltlenir.

Birden Fazla Cilt

Toplam sayfa sayısının 500 sayfayı geçmesi durumunda ikinci bir cilt oluşturulmalıdır. Birden fazla ciltten oluşan tezlerde ciltlerin sayfa sayıları birbirine yakın olmalıdır. Örneğin, toplam 700 sayfalık bir tez için her biri yaklaşık 350 sayfadan oluşan iki ayrı cilt oluşturulmalıdır. Tezin cilt numarası, kapak sayfasındaki ve iç sayfadaki tez başlığının bir satır altında yer alacak şekilde, ortalanarak ve başlıkla aynı puntoda yazılarak belirtilmelidir (CİLT I, CİLT II vb.). Ciltlerin oluşturulmasında bölümler dikkate alınmalı ve ikinci cildin başlangıcı bir bölüm başlığı içermelidir (VII. Bölüm). İkinci cilt için de birinci cilt için geçerli olan yazım ve numaralandırma kuralları geçerlidir. İkinci cildin sayfa numaraları birinci cildin sonundan devam etmelidir.

Tezin Başlığı

Tez başlığı araştırmada incelenen değişkenlerin ve ilişkilerinin araştırmacı tarafından ele alınma biçimini yansıtır nitelikte olmalıdır. Başlığın çok uzun ve anlaşılması güç genel terimlerden oluşmamasına dikkat edilmelidir. Başlığın çalışmayı yansıtır nitelikte ve yalın olmasına özen gösterilmelidir.

Danışman Sayfası (İç Kapak)

Danışman sayfası tezin dış kapağını hemen takip eden ilk sayfadır (iç kapak). Bu sayfada üniversite, enstitü, anabilim dalı, tezin ismi, öğrenci, danışmanın açık adı ve akademik unvanı, tarih ve yerle ilgili bilgiler yer alır. Yazım karakteri **Arial** yazım stildir. Üniversite, Enstitü ve Anabilim Dalı ile tezin ismi **14 punto ve koyu (bold)** olmalıdır. Bunun dışında sayfada bulunan diğer tüm yazılar **12 punto ve koyu (bold)** olmalıdır. İç kapaktaki bütün yazılar tek satır aralığı kullanılarak yazılmalıdır.

Tez Onay Sayfası

Tezlerde jüri ve Enstitü Müdürlüğüne, tezin başarı ile savunulduğunu belgeleyen onay sayfası bulunur. Bu sayfada jüri üyeleri yazılırken ilk sırada tez danışmanının ismi (unvan dikkate alınmaksızın) yazılır. Daha sonra jüri üyelerinin isimleri **önce unvanlarına sonra alfabetik sıralamaya göre** yazılır. Bu sayfada doktora için 5, yüksek lisans için 3 kişilik onay ve isim listesi yeri hazırlanır. Danışman ve jüri üyelerinin unvanları ve isimleri küçük, soy isimleri büyük harfle bilgisayar ortamında yazılmalıdır. En sonda ise onay bölümü ve Enstitü Müdürü'nün adı yer alır. **Arial** yazım stili, **başlık 12 punto, metin 11 punto ve koyu (bold)** olmalıdır. Tarih olarak tez savunma sınavı tarihi yazılmalıdır.

İthaf

Bu bölüm zorunlu değildir. Öğrenci arzu ederse tezini bazı kişi veya kişilere ithaf edebilir. Sayfanın başlığı yoktur. Tezin ithaf edildiği kişinin adı, sayfanın üstünden 7,5 cm aşağıda ve ortalanarak yazılır. İthafklar kısa olmalıdır; "...a" şeklinde bir ifade yeterlidir. İthafın sonuna nokta konulmaz.

Etik Beyan Sayfası

AÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü tarafından hazırlanan standart etik bildirim metni, ayrı bir sayfada, verilen ölçülere uyularak yazılır. **Arial** yazım stili kullanılarak başlık **12 punto ve**

koyu (bold), metin **11 punto ve kalın (bold)** olmalıdır. Tezin orijinaliği ve etik değerlere bağlı kalınarak hazırlandığına ait bilgileri içeren “**ETİK BEYAN**” sayfası örneği EK-4’te verilmiştir. Etik Beyan sayfası tezi yapan öğrenci tarafından tez savunma tarihi de yazarak **mavi mürekkepli bir kalemle ve her zaman kullandığı imza ile imzalanacaktır.**

Ön Söz

Tez çalışması bir proje kapsamında hazırlanmışsa projenin ve ilgili kuruluşun adı bu bölümde belirtilmelidir. ÖN SÖZ ifadesi başlık olarak büyük harflerle sayfanın yukarisına ve ortaya yazılır. Ön sözde teze önemli katkıları olan kişi ve kurumlara teşekkür edilir. Ancak tez çalışmasıyla ilgili olmayan konuların bu bölümde gündeme getirilerek teze bağlantısı olmayan kişilere teşekkür edilmesi akademik söylem topluluğuna uygun bir içerik oluşturmadığından tercih edilmemelidir.

Tezi hazırlayan öğrencinin adı ve soyadı, ön söz yazısının bitiş satırından itibaren 1,5 satır aralıklı iki boşluk bırakılarak sayfanın sağ kenarı hizalanarak yazılır. Yazı tipi olarak **Arial** kullanılmalı ve başlık **12 punto ve koyu (bold)**, metin **11 punto ve normal** olmalıdır.

İçindekiler Sayfası

Tez metninde yer alan bütün bölüm başlıkları ve Kaynakça (varsa Ekler) sayfası, İçindekiler dizininde sayfa numaraları ile birlikte eksiksiz olarak gösterilmelidir. İçindekiler bölümü de diğer bölümler gibi büyük harflerle yazılmış **İÇİNDEKİLER** başlığı ile başlar. Başlık **12 punto, kalın (bold) olmalı** ve sola dayalı yazılmalıdır. Tez içinde bulunan her bir başlığın bölüm sayfa numarası ile verilmesi gerekir. Ön söz, İçindekiler, Özet, Abstract, Tablolar listesi vb. gibi.

Tezlerde başlık veya bölümün bulunduğu başlangıç sayfa numaraları yazılır. Başlık veya bölümün bitiş sayfası yazılmaz. Tezde ana bölümdeki bölüm başlıkları büyük harflerle ve bölüm numarası verilerek yazılır. Alt bölüm başlığı, ana bölüm başlığından bir normal satır aralığı aşağıdan başlar ve kendi aralarında tek satır aralığı bırakılır. Her başlık kendinden bir üst derecedeki başlığa göre iki harf boşluğu içeriden yazılır. Başlıklar yazılırken hiçbir kısaltma yapılamaz. Bilgiler tek sayfaya sığmazsa diğer sayfada yazı alanı üst kenarından başlanarak devam edilir.

Teşekkür Sayfası

Bu bölüm zorunlu değildir. Bu sayfada, tez metni içinde yazılması halinde anlatım bütünlüğünü bozacağı düşünülen ancak tezi hazırlayan tarafından sunulmak istenen, çalışma ile ilgili ek bilgiler verilebilir. Çalışma sürecinde karşılaşılan olumlu ve olumsuz durumlardan da söz edilebilir. Sayfanın son kısımlarında, tez çalışmasının yapımı ve rapor hâline getirilişinde doğrudan katkısı olanlar ile görevi olmadığı hâlde dolaylı da olsa katkısı olan kişi ve kurumlara teşekkür edilir. Ancak tez çalışmasıyla ilgili olmayan konuların bu bölümde gündeme getirilerek tezle bağlantısı olmayan kişilere teşekkür edilmesi akademik söylem topluluğuna uygun bir içerik oluşturmadığından tercih edilmemelidir.

Tez çalışması bir proje kapsamında gerçekleştirilmiş ise, projenin ve ilgili kuruluşun adı da bu sayfada belirtilir. Teşekkür sayfası Abstract'tan sonra yer almalı ve yazım şekli EK-9'daki gibi olmalıdır. **“TEŞEKKÜR”** başlığı, tümüyle büyük harflerle sayfa üst kenarından (3 cm) aşağıya 1,5 satır aralıklı 1 boşlukla ve sayfanın düşey orta çizgisi ortalanarak ve **12 punto koyu (bold)** yazılmalıdır.

Teşekkür edilen kişilerin unvanı (varsa), adı, soyadı, görevli olduğu kuruluş (tırnak içinde) ve çalışmaya katkısı kısa ve öz olarak belirtilmelidir. Teşekkür sayfasının hazırlanışında 12 punto yazı büyüklüğü ve 1.5 satır aralığı kullanılmalıdır ve bir sayfayı geçmemelidir. Teşekkür sayfasının tez içerisinde yer alıp almaması isteğe bağlı olup zorunlu değildir.

Özet

ÖZET ifadesi başlık olarak büyük harflerle sayfanın yukarisına, ortaya **Arial** yazı tipi ile ve **12 punto koyu (bold)** olarak yazılır. Bu ifadenin altına tezin başlığı tüm harfler büyük olacak şekilde ortalı ve **11 punto koyu (bold)** olarak yazılır. Başlığın bir satıra sığmaması durumunda tek satır aralığı yapılır. Altına Tezin Yazarının Adı SOYADI, Amasya Üniversitesi, Fen Bilimler Enstitüsü, Ana Bilim Dalı, Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Ay/Yıl, Danışman: Unvanı Adı SOYADI yazılır.

Özet metninde; tez çalışmasının amacı, kapsamı, kullanılan yöntem/yöntemler ve elde edilen sonuç/sonuçlar belirtilmelidir. Özet 300 kelimedenden az 750 kelimedenden fazla olmamalıdır.

Özette, öncelikle araştırmanın amacına yer verilir. Daha sonra araştırmanın yöntemi kısaca açıklanır. Yöntemde, araştırmanın modelinden söz edilerek çalışmanın evreni/örnekleme, araştırma grubu veya üzerinde çalışılan durum üzerinde kısaca bilgi verilir. Araştırmanın veri toplama aracı açıklanır ve uygulamanın nasıl yapıldığına değinilir. Toplanan verilerin hangi teknikler kullanılarak analiz edildiği yazılır. Son olarak,

kısaca araştırmanın bulguları ve sonuçları yazılır.

Son yıllarda daha zengin ve karmaşık araştırma yöntemlerinin tercih edilmesi, çok sayıda veri toplama aracının kullanılması ve birbirini takip eden Çalışma I, Çalışma II ...vb. sıralamalı araştırma yaklaşımlarının artması nedeniyle özetlerin bir sayfaya sığdırılması güçleşmeye başlamıştır. Yer kaygısı nedeniyle özetler çalışma içeriğini yansıtamamaktadır. Bu nedenle tez özetlerinin bir sayfaya sığdırılması zorunlu tutulmamıştır. Ancak yine de en çok ikinci sayfada özeti bitirilmesi gerekmektedir.

Özetlerde şekil, tablo, kaynak gibi bilgilere yer verilmez; ayrıca alt başlık vb. kullanılmaz. Özeti bitiş satırından itibaren 1,5 satır aralıklı iki boşluk bırakılarak “**Anahtar Kelimeler**” ifadesi **11 punto, koyu (bold)** ve satır başı hizalanarak yazılır. Bu ifadeden sonra iki nokta konularak yazılacak olan anahtar kelimeler ilk harfleri büyük ve 11 punto olarak 3-7 adet anahtar kelime yazılabilir. Eğer bir ad öbeği anahtar kelime ise bu durumda o ad öbeği bir kelime sayılır.

Abstract

Özet sayfasının İngilizce yazımı olup tezlerde özet sayfasından sonra yer alır. ABSTRACT sayfa ortasına büyük harflerle **12 punto ve koyu (bold)** olarak yazılır. Bu ifadenin altına tezin İngilizce ismi tüm harfler büyük olacak şekilde ortalı ve **11 punto koyu (bold)** olarak yazılır. İngilizce özeti Türkçe içerikle birebir tutarlı olmasına dikkat edilmelidir. Altına Tez Yazarının Adı SOYADI, Amasya Üniversitesi, Fen Bilimler Enstitüsü, Ana Bilim Dalı, Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Ay/Yıl, Danışman: Unvanı Adı SOYADI yazılır.

Tez hazırlayan adaylar bazen özete ilgili yaptıkları küçük düzeltmeleri İngilizce kısım için gerçekleştirilmemektedir. Bu konuda dikkatli davranılması önerilir.

Özeti bitiş satırından itibaren 1,5 satır aralıklı iki boşluk bırakılarak “**Keywords**” ifadesi **11 punto, koyu (bold)** ve satır başı hizalanarak yazılır. Bu ifadeden sonra iki nokta konularak yazılacak olan İngilizce anahtar kelimeler ilk harfleri büyük, ve 11 punto olarak 3-7 adet key words yazılabilir. Eğer bir ad öbeği anahtar kelime ise bu durumda o ad öbeği bir kelime sayılır.

Keywords satırını takip eden kavramlar, Anahtar Kelimeler’de yer alan kelime ve kavramların İngilizce tam karşılığı olmalıdır.

Tablolar ve Şekiller, Çizelgeler, Grafikler, Resimler, Fotoğraflar ve Haritalar Listesi

Tezlerde kullanılan tablo ve şekiller, çizelgeler, grafik, resim, fotoğraf ve haritalar

listesi ayrı sayfalardan başlanarak sıralanır. Ayrıca burada tanımlanmayan bir liste kullanılacaksa başlık yazım kurallarına uyularak en son sırada araştırmaya özel kullanılan bu listeye yer verilebilir.

3.2. ANA BÖLÜM

Tez çalışmasının içeriğinin yansıtıldığı bölümdür. Bu bölüm içerisinde; tez konusunun oluşumuna, işlem sürecine, teknik detay ve ayrıntılara, yönteme, bulgulara ve tartışma, sonuç ve önerilere yer verilir. Ana bölüm kaynaklar ile sonlandırılır. Kılavuzun bu kısmında ana bölüm içerisinde yer alan her bir bölüm tek tek sunulacak ve içindeki alt bölümlerle birlikte açıklanacaktır.

3.2.1. TEZİN ANA VE ALT BÖLÜM BAŞLIKLARI

Tez çalışmasının beş ana bölümde (Giriş, Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar, Yöntem, Bulgular ve Yorumlar, Sonuçlar ve Öneriler) rapor edilip incelendiği metindir. Bu beş ana bölümün alt başlıkları da şu şekilde sıralanabilir:

I.BÖLÜM

1. GİRİŞ

- 1.1. Problem Durumu
- 1.2. Problem Cümlesi
- 1.3. Araştırmanın Amacı
- 1.4. Araştırmanın Önemi
- 1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları
- 1.6. Araştırmanın Varsayımları
- 1.7. Tanımlar

II.BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

- 2.1. Kuramsal Çerçeve
- 2.2. İlgili Araştırmalar
  - 2.2.1. Yurt Dışı Araştırmaları

2.2.2. Yurt İçi Araştırmaları

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM

- 3.1. Araştırma Modeli
- 3.2. Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu
- 3.3. Veri Toplama Araçları
- 3.4. Verilerin Toplanması
- 3.5. Verilerin Analizi

IV. BÖLÜM

BULGULAR

- Alt Problemlere İlişkin Bulgular
- Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular
- İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular
- Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular
- .....

V. BÖLÜM

5. TARTIşMA

VI.BÖLÜM

6.SONUÇ VE ÖNERİLER

- 6.1. Sonuçlar
- 6.2. Öneriler
  - 6.2.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler
  - 6.2.2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

3.2.2. TEZİN İÇERİK YAZIMI

3.2.2.1. GİRİŞ

Tezin giriş bölümünde; tez konusu olarak ele alınan problem, ilgili literatür ile desteklenerek açıklanır. Araştırmanın amacına ve önemine, sınırlılıklarına, araştırmaya başlarken yapılan varsayımlar ile tezde geçen tanımlara ilişkin bilgiler verilir.

3.2.2.1.1. Problem Durumu

Araştırma probleminin belirlenme süreci, araştırmacının (önceki ve lisansüstü eğitimi sırasında sürekli geliştirmeye devam ettiği) bilgi ve deneyimlere dayalı olarak belirlediği sorular, çalışmak istediği konu ve bağımlı, bağımsız değişkenler, makale, tez, bildiri gibi literatürdeki araştırmaların yapılmasını önerdikleri yeni araştırmalar ve/veya danışman veya bilim alanındaki başka uzmanların yönlendirilmesi dikkate alınarak “problemin tanımlanması” ile başlar. Problemin tanımlanması adımıyla öncelikle bilimsel bilgiye dayalı olarak araştırma kapsamında ele alınan problemin ve problem kapsamında ele alınacak yapı, değişkenler, kavramların neler olduğu net bir şekilde ifade edilir. İlgili literatürün gözden geçirilmesi problem alanında o güne kadar nelerin yapıldığının ortaya konulmasına ve analizinin yapılmasına imkân verir. Mümkün olduğu kadar yeni ve araştırmacının alanı ile örtüşen kaynaklardan tarama yapılır. Bu bölümde konu ile ilgili temel araştırmalardan, araştırmacının problemi ele alma biçimini formüle edecek şekilde bir akış planlaması yapılmalıdır. Literatür benzer çalışmaların özet aktarımlarından çok daha önce yapılan çalışmalar ile mevcut araştırma değişkenleri arasındaki ilişkilerin, benzerliklerin ve farklılıkların ortaya konulmasını amaç edinmelidir.

3.2.2.1.2. Problem Cümlesi

Problem durumunda genel hatları çizilen araştırılması düşünülen konunun, problem cümlesi ve alt problemler şeklinde ifade edildiği bölümdür.

3.2.2.1.3. Araştırmanın Amacı

Tezin giriş bölümünde araştırma ile ilgili temel tartışmalar yapıldıktan ve problem ortaya konulduktan sonra araştırmanın amacı yazılmalıdır. Araştırmanın amacı, problemin nasıl çözüleceğini ifade etme yani sonuçta nelerin beklenildiğini baştan ortaya koymak demektir. Araştırmanın neden yapıldığının yazılmasının ardından, amaçlarının ne olduğu ifade edilmelidir. Çalışmaya yön veren amaç veya amaçlar bir veya birkaç cümleyle yazılmalıdır.

3.2.2.1.4. Araştırmanın Önemi

Tezin bu bölümünde araştırmacı, araştırmanın neden yapılmaya değer olduğunu gösteren bilgilere yer vermelidir. Bu kısım açık ve belirgin bir şekilde ifade edilmelidir. Genel olarak bu başlık altında şu sorulara cevap bulunabilmelidir: Bu çalışmanın alan yazında var olan bilgiyle ilişkisi nedir? Bu çalışma alan yazında nasıl bir boşluğu dolduracaktır veya hangi ihtiyacı karşılayacaktır? Bu çalışma neden önemlidir? Bu çalışmayı yapmanın kuram ve uygulamada olası sonuçları neler olacaktır?

3.2.2.1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmalar ne kadar mükemmel planlansalar da belirli sınırlılıklara sahiptir. Araştırmacının, çalışmasını sınırlayan bütün faktörleri rapor etmesi gereklidir. Sınırlamalar (a) kavramsal (tanımsal) ve (b) yöntemsel olmak üzere iki grupta ele alınabilir.

Özellikle eğitim ve sosyal bilim araştırmalarında ele alınan kavramlar farklı çağrışımlara ve kavramsal ortaklıklara sahip olabilirler. Bu tür durumlarda araştırmacı kullandığı kavramı hangi bağlamda ve nasıl bir yaygınlıkta kullandığını tanımlamalıdır. Örneğin; meslek, motivasyon, kişilik, başarı, zekâ gibi kavramların hangi kapsamda, kim için, ne düzeyde, nasıl bir genelleme ile ele alındığı açıklanarak kullanılan kavramlar araştırma içeriğine uygun olarak sınırlandırılmalıdır.

Yöntemsel sınırlılıklar araştırmanın yapılışını ve yorumlarını etkileyen sınırlılıklardır. Bu faktörler araştırmanın deseninde, örneklemin alınmasında, veri toplama araçlarının geliştirilmesinde, veri toplamada, verilerin analizinde kendisini gösteren faktörlerdir.

Araştırmacı tarafından kontrolü mümkün olan durumların sabitlenmeden sınırlılık olarak ifade edilmesi geçerlikle ilgili tartışmalara yol açabilecektir.

3.2.2.1.6. Araştırmanın Varsayımları

Varsayım, araştırmacı tarafından araştırma sürecinde doğru olarak kabul edilen fikirleri temsil eden ifadedir. Araştırmacı veya diğer araştırmacıların yürütülecek çalışmada (ele alınan değişkenlerle ilgili) doğru ve hatta değiştirilemeyen ve araştırmayı etkileyen faktörler olarak kabul ettikleri durumların varsayım olarak ifade edilmeleri gereklidir.

Varsayımlar araştırılan konunun doğası ile ilgili tartışma götürmeyen genel kabuller, objektif veriler ve otorite kaynaklar tarafından önerilmelidir. Araştırmacı sadece kendi

kanaatlerine dayanarak araştırmanın zayıf olduğunu düşündüğü yönlerini güçlendirmek için varsayımlar geliştiremez.

Eğer araştırmanın varsayımları tartışmalı ise araştırmanın değeri tartışmalıdır. Bu nedenle araştırmacılar varsayımlarını dikkatle belirlemeli ve yapılabilecek olası hataların da farkında olmalıdır. Araştırma değişkenleri üzerinde bilinen önemli bir etkisi bulunmayan durumlarla ilgili varsayımlar geliştirilmesi önerilmez. Araştırmalarda sık sık ilişkili olmayan demografik özellikler, genel geçer yargılara bağlı varsayımlara yer verilmemelidir.

Özetle, araştırmacının kontrol edemediği veya araştırma sınırlarını (işgücü, vakit, ekonomik vb.) zorlayan durumlar için varsayımlar geliştirilmelidir. Gerekli görülen araştırmalarda bu bölüme yer verilmelidir.

3.2.2.1.7. Tanımlar

Tezlerin bu bölümünde araştırma ile ilgili temel kavramların ve değişkenlerin tanımlarına yer verilir. Bu tanımlamaların araştırmanın kuramsal modeline uygun, genel anlamda otoriteler tarafından kabul gören tanımlar olmalarına dikkat edilmelidir. Tanımlamalar açık bir dille ve bir iki cümle ile açıklanmaya çalışılmalıdır. Mutlaka tanımlama ile ilgili birincil kaynak ve sayfa numarasına yer verilmelidir.

3.2.2.2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR LİTERATÜR

3.2.2.2.1. Kuramsal Çerçeve

Bu bölümde problemin, ilgili kavramların, araştırma kavramlarının felsefi ve kuramsal dayanakları, tarihsel gelişim, araştırma değişkenleri gibi bu konu ile ilgili yapılmış örnek teşkil edebilecek araştırmaların, yöntem önerilerinin, benzer araştırmaların ve ilişkili literatür taramasının sonuçları sunulur. Ham bir literatür aktarımı sunulmaz. Birbiri ve araştırma değişkenleri ile ilişkilendirilerek araştırma sonuçları birleştirilerek verilir. Benzeyen ve farklılaşan araştırma süreç-sonuçları varsa derlenerek sunulur.

Tezin hazırlandığı alanla ilişkili olacak şekilde kavramların ve yaygın olarak araştırma konusu ile ilgili terminolojinin açıklanması ve tanıtılması önemli görülmektedir. Güncel literatürde yer alan ve alanla ilgili kabul görmüş temel bilimsel çerçeveye uygun araştırmaların seçilerek sunulması gerekmektedir.

Kuramsal çerçeve oluşturulurken gereksiz tekrarlardan kaçınılmalıdır. Araştırmanın değeri, kazanımları, sosyal-bilimsel etkisi, problemi kavramaya yönelik katkısı

açıklanmalıdır. Bulgular ve tartışma bölümünde yapılabilecek genellemeleri, değerlendirmeleri temellendirmeye uygun olacak şekilde literatür incelemesinin sentezlenebilmesi önemlidir. Literatür incelemesini genelden özele yapılandırma, başlıklandırma ve sunma biçiminin araştırma değişkenlerini ve problemi formüle etme tarzı ile uyumlu olması çalışmanın biçimsel uygunluğuna katkı sağlayabilecektir.

Ayrıca, araştırma değişkenlerini tanımlayıcı teori ve modellere ve değişkenleri ele almayla ilgili dikkat çekici yöntem ve kurgulara yer verilebilir. Araştırma değişkenlerini ele alma uygunluğu ve biçimini tarif eden mümkün olan tüm modellerle ilgili katkı ve sınırlılık açıklamalarına yer verilebilmelidir. Bu bölümde konu ile ilgili tartışmaların geldiği noktayı sunabilmek önemli görülmektedir.

3.2.2.2.2. İlgili Araştırmalar

Bu başlık altında tez konusu ile ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılan araştırmalara yer verilmelidir.

3.2.2.3. YÖNTEM

Yöntem bölümünde; araştırmanın gerçekleştirilmesi için kurgulanan hazırlık, izlenen yol ve süreç belirtilir. Araştırmayı kurgulama, veri toplama, geçerliği- güvenilirliği sağlama ve verileri işlemekle ilgili kullanılan “bilimsel sistem” açıklanır.

3.2.2.3.1. Araştırma Modeli

Bu bölümde kullanılan bilimsel araştırma yaklaşımı açıkça ifade edilir. Birden fazla araştırma yaklaşımı kullanılmışsa bunlar işlem sırasına göre sıralanarak yazılır. Kullanılan araştırma yöntemi net bir şekilde tanımlanır. Araştırmada niçin bu yöntemin tercih edildiği (araştırma konusuna uygunluğu) belirtilmelidir.

Kullanılan araştırma yönteminin doğası hakkında kısaca bilgiler verilir. Tercih edilen araştırma yönteminin incelenen değişkenleri ele almak için uygunluğu, varsa kanıtları ve atıfları ile birlikte verilmelidir. Bu bölümün açık ve çok net yazılmasına dikkat edilmelidir.

Araştırma modelinin özellikleri, seçilme nedeni, değişkenleri en ekonomik ve güvenli bir şekilde inceleme uygunluğu, probleme çözüm bulma uygunluğu açıklanmalıdır. Yöntem bölümünde varsa araştırmacı tarafından öngörülen, yerine getirilen veya araştırmacı tarafından organize edilen ek koşullar açıklanmalıdır.

Araştırma için gerek duyulmuşsa alınan yasal izinler ve onaylar belirtilmeli ve ekler

bölümünde bulunabileceği bu kısımda hatırlatılmalıdır. Etik konular, etik kurul izinleri ve etik konulardaki kaygıları gidermek için yapılanlara değinilmelidir.

Kullanılan araştırma modeli ile ilgili varsa şematik çizime, formülasyona veya modelle ilgili işlem akış şemasına yer verilmelidir. Gözlem sonuçları vb. kayıtları ile ilgili işlem ve izlenen akışa burada yer verilebilir.

Deneyisel çalışmalarda kullanılan desen, denek seçimi, iç ve dış geçerliği sağlamakla ilgili alınan tedbirler paylaşılmalıdır. Uygulama, müdahale programları veya eğitim programları detaylı bir şekilde paylaşılmalıdır.

3.2.2.3.2. Araştırma Grubu / Evren ve Örneklem

Bu başlık altında araştırma yapmak için üzerinde çalışılan grup ve özellikleri hakkında bilgi verilmelidir. Araştırmanın gerçekleştirildiği bireylerin sayısı, özellikleri ve araştırma değişkenleri ile ilişkili nicel-nitel özellikleri hakkında bilgiler verilmelidir. Grubun temsil edici yeterliliği ile ilgili kanıt ve diğer otorite olarak kabul edilmiş araştırmacılar tarafından ileri sürülen şartların varlığına ilişkin açıklamalar yapılmalıdır. Araştırma grubu ile ilgili sayısal veriler tablolar hâlinde sunulabilir.

Evren, araştırma sonuçlarının genellenmek istendiği objeler, varlıklar bütünüdür. Araştırmanın bu kısmında seçilen evrenin özellikleri, varsa sayısal sonuçları ile birlikte verilir. Burada dikkat edilmesi gereken en önemli nokta evrenin ele alınan problem açısından özelliklerinin verilmesidir. Bir araştırma problemi açısından evren homojen olabileceği gibi bir başka problem açısından evren heterojen olabilir. Evrenin bu özellikleri örneklemin belirlenmesinde dikkate alınması gereken bir özelliktir. Evrenin özellikleri, araştırmanın sınırlarını belirtecek şekilde tanımlanmalıdır.

Örneklem, araştırma evreninden belli kurallara göre seçilmiş ve doğrudan gözlem ve deneye tabi tutulmuş objeler takımıdır. Örneklem, evreni güvenilir derecede temsil eden ve araştırma için gerekli bilgilerin toplandığı kümedir. Araştırmacı ekonomik güçlük, zaman yetersizliği ve kontrol güçlükleri gibi nedenlerle evrenin tümü yerine, evrenden yansız olarak seçilen örneklem üzerine çalışmak isteyebilir. Raporun örneklem başlığı altında evrenin tüm özelliklerini yansıtan bir örneklemin oluşturulabilmesi için kullanılacak örnekleme yöntemi (basit yansız örnekleme, tabakalı örnekleme, küme örnekleme vb.) örneklem grubunun sayısı evrene ait hesaplanabilir güvenilirlik sınırları içinde belirlenmeli, örnekleme belirleme yöntemi ve örnekleme ait özellikler hakkında bilgi verilmelidir. Evreni temsil edecek birim veya sayının nasıl seçildiği ve evreni temsil etme yeterliği bilimsel dayanaklarla açıklanmalıdır.

Nitel araştırmalar da çoğu kez örneklem yerine *katılımcı* ifadesi kullanılmaktadır.

Genelleme yapılmayacağı için bir evren veya çıkarım işleminden bahsedilmez. Bir hipotez testi yaparak genellemeye ulaşmak yerine, ele alınan olay, olgu, kişi veya kurumların derinlemesine incelenerek öz niteliklerinin anlaşılmasına çalışılması söz konusudur. Bu durumda araştırmacının yönteminin belirtilen derinliğine bilgiyi elde etmek için kurgulanma biçimi hakkında bilgi verilmelidir. Benimsenen modelin araştırma kavramları için uygunluğu ve yeterliği tartışılmalıdır.

3.2.2.3.3. Verilerin Toplanması

Bu başlık altında verilerin toplanması için izlenen yol ayrıntılı bir şekilde tanımlanmalıdır.

3.2.2.3.4. Veri Toplama Araçları

Bu bölümde, veri toplamak için araştırmacı tarafından geliştirilen bir araç varsa bu araca ilişkin kapsamlı açıklamalara yer verilmelidir. Aracın hazırlık evresi, adapte edilmişse seçim gerekçesi ve izin süreci, pilot çalışmalar, uzman görüşleri, geçerlik ve güvenilirlik analizleri ile ilgili kapsamlı açıklamalara yer verilmelidir. Kullanılmışsa açıklayıcı veya doğrulayıcı faktör analizi bulguları ve madde faktör yükü / korelasyonel bulgulara ve diğer istatistiksel işlemlere ait bilgilere yer verilmelidir.

Araştırmada birden fazla ölçme aracı geliştirilmişse bunlarla ilgili bilgiler ve ölçek geliştirme süreci değişkenlerin araştırmadaki önem sırasına göre dizilerek verilir.

Araştırmada daha önce başka araştırmacılar tarafından geliştirilen araçlar kullanılmışsa bu araçlara ilişkin geçerlik ve güvenilirlik bilgilerine yer verilmelidir. Ölçeğin kim tarafından, ne zaman geliştirildiği, psikometrik özellikleri, madde sayısı, alt faktörleri ve aracın kullanım özellikleri hakkında bilgi verilmelidir. Ölçme aracının araştırma değişkenlerini ölçme elverişliliği ve araştırma grubu üzerinde kullanılabileceğine dair bilgi ve/veya araştırma örneklerine yer verilmelidir. **Ölçme araçlarının tanıtımı ve ekler bölümüne konması ile ilgili telif hususu göz önünde bulundurulmalıdır. Bu konuda doğabilecek hukuki sorunlardan araştırmacının sorumlu olacağı unutulmamalıdır. Araştırmada kullanılacak ölçme araçları ile ilgili izin alınması gerekiyorsa, araştırmacı izin alma ile ilgili işlemleri yapmak zorundadır. Bu konuda doğabilecek hukuki sorunların sorumluluğu araştırmacıya aittir.**

Nitel çalışmalarda kişilerle yapılan derinlemesine ve yüz yüze görüşmeler, odak grup seçimi, belge toplanması ve analizi, alanda gözlem, yapılan eserlerin incelenmesi ve değerlendirilmesi, kişilerin anlatımlarının derlenmesi, değerlendirilmesi gibi veri kaynakları

ve veri toplama yöntemleri kullanılır.

3.2.2.3.5. Veri Toplama Süreci

Bu bölümde araştırmanın işlem yolu açıklanmalıdır. Problemin formüle edilmesinden tezin son satırının yazımına kadar geçen süreç aşamalı ve ekonomik olarak anlatılmalıdır. Bu bölüm gereksiz detaylarla uzatılmamalıdır. Daha çok okuyucuya araştırma değişkenlerini anlama, süreci kavrama ve takip eden araştırmacılara benzer konuları ele alma biçimini tarif edebilmelidir.

Uygulamalı çalışmalarda uygulama programı ve takvim verilmelidir. Uygulama sürecinde veri toplama ile ilgili süreç ve geçerliği sağlayıcı bilgiler açıklanmalıdır. Ayrıca veri toplama sürecinde, işlemlerin araştırma etik kurallarına uygun olarak yürütmesini sağlayıcı ne tür önlemler alınacağı / alındığı da açıklanmalıdır.

Nicel ve Nitel araştırmalar için araştırma geçerliğini ve sonuçların güvenilirliğini temin etmek için alınan tedbirler ve uygulamalar hakkında bilgi verilmelidir. Nitel yaklaşım içinde “inanırlık” ve “tutarlılık” için alınan tedbirler ve yapılanlar açıklanmalıdır.

DeneySEL araştırmalar için iç ve dış geçerliği sağlamak ve artırmakla ilgili yapılanlar ayrıntıları ile verilmelidir. Pilot uygulamalar, veri döndürme, yapılandırma, denek eksiltme vb. durumlarla ilgili gerekçe ve sınırlılıklar bu kısımda tartışılmalıdır.

Ayrıca etik kurallarının işlenmesini gerektiren araştırmalarda kişiye özel bilgilerin korunması, yasal izinler, veli izni, aştırmaya katılan bireylerin sosyal yaşamı, okul yaşamı vb. hayat akışlarının etkilenmemesi için alınan tedbirler, fırsat ve katılım eşitliği ile ilgili uygulamalar, araştırma süreç ve sonucundan kaynaklanabilecek olası risk ve olumsuz etkilerin denetlendiğine ilişkin açıklamalara yer verilmelidir.

Özetle araştırma sürecinde kullanılan verilerin; toplanma, analiz edilme ve yorumlanması aşamalarında geçerlik ve güvenilirliği sağlayan ve artıran içeriğe burada yer verilmelidir.

Takvim, iş akışı, diğer araştırmacılar için önem arz edecekse maliyet ve varsa destekleyici kurum, proje kodu, bütçe mutlaka bu bölümde belirtilmelidir.

3.2.2.3.6. Verilerin Analizi

Bu kısma araştırma verilerini analiz etme ve anlaşılır hâle getirmeyle ilgili genel sürecin tanıtımıyla başlanmalıdır. Hakkında yeterince işlem yapılamayan veya bilgi toplanamayan örneklerin araştırmaya dâhil edilip edilmeyeceğine burada karar verilmelidir. Dikkate alınmayan örneklerin veya verilerin araştırma dışında tutulması, araştırmayla ilgili bütün

verileri etkileyebileceği için varsa bu durumla ilgili açıklamalara yer verilmelidir. Nihayetinde bulgular için tüm dönüşümler sonucunda üzerinde karar kılınan net veri setinin ne olduğu ve analizlerin hangi veri seti üzerinden gerçekleştirildiği yazılmalıdır.

Araştırma için toplanan verilerin ele alınan problemlere yorum getirecek şekilde nasıl düzenlendiği ve analiz edildiği bu kısımda açıklanır. Ayrıca toplanan verilerin değişkenlerine göre kullanılan istatistikî teknikler, kullanım amacı ve probleme nasıl çözüm sağlayacağı hakkında açıklayıcı bilgilere yer verilmelidir. Veri dönüştürme işlemleri, homojenlik sınamaları, lineerlik varsayımı ile ilgili işlemler hakkında bilgi verilmelidir. Veri seti üzerinde yapılan ön analiz ve işlemler varsa burada açıklanmalıdır. Bu yolla bulgular bölümünün gereksiz detaylardan arındırılması amaçlanmaktadır.

Nitel analizler için kayıt tutma süreci, kullanılan form ve analiz programları, sınıflamalar hakkında bilgiler verilmelidir. Verileri incelemek için kullanılan kavram haritaları ve ilişki akışını derinliğine irdelemek için başvurulan yaklaşımlar açıklanmalıdır.

3.2.2.4. BULGULAR

Araştırmanın amaçları doğrultusunda toplanan verilerin işlenmesinden sonra problem çözümüne ışık tutacak şekilde kullanıma hazır hâle getirilen veriler bulgular bölümünde yer alır.

İstatistiksel veya niteliksel analiz sonuçlarını ortaya koymanın en iyi yolu, bulguların çalışmanın amaçları veya hipotezleri etrafında organize edilmesidir. Araştırmada belirlenen amaç veya hipotezler için en az bir bulgunun yazılmasına dikkat edilmelidir. Araştırmanın temel amaçları ile ilgili ve kapsamlı bulgulardan başlanarak detay bulgulara doğru sıralanan bir akış izlenmelidir. Bazı araştırmacılar her bir alt problem/hipotez için tek tek başlıklar altında bulguları vermektedir. Bulgular ekonomik ve elverişli şekilde sunulabiliyorsa bu yol da tercih edilebilir. Fakat sırf bu yol izlenecek diye bulguları anlaşılabilirliği azaltacak şekilde bölmek veya tekrarlara düşmek uygun olmayacaktır. Burada tercih araştırmacıya aittir. Gelişmiş bir yöntem ile veriler ana başlıklar hâlinde (bütünlük içinde) analiz edilmişse bulgular elde edilme (analiz) sırasına göre de verilebilir. *Burada önemli olan bulguların tüm alt amaçlar/denenceleri içerecek şekilde veriliyor olmasıdır.*

Bulgular açık ve net bir şekilde sunulur. Tablo ve şekiller kullanılarak okuyucunun bilgileri kolayca görmesi sağlanır. Araştırma türü, alt problemler ve danışman önerileri doğrultusunda gerekli alt başlıklar oluşturulur.

Bulgular, elde edildiği şekli ile olduğu gibi sunulmalı, yoruma yer verilmemelidir. Yukarıda belirtilenler ağırlıklı olarak nicel çalışmalar içindir. Benzer yollar nitel çalışmalar

için de geçerlidir. Nitel bir çalışmada da sonuçlar araştırma soruları veya amaçları çerçevesinde organize edilmelidir. Eğer bir dizi durum belirleme çalışması yapılıyorsa her bir durum için ayrı bir bölüm oluşturulmalıdır. Durum çalışmaları, aralarında karşılaştırmalar yapabilmek amacıyla mümkün olduğunca benzer şekilde organize edilmelidir. Nicel çalışmaların sonuçları birkaç paragraf ve tablo ile kolaylıkla ifade edilebilirken nitel çalışmaların sonuçları daha uzun anlatımları gerektirebilir. Nitel çalışmalarda kullanılan dil oldukça önemlidir ve kullanılan literatürün hem çok zengin hem de iyi sentez edilmiş olması gerekir. Hatta yazılanların meslektaşlar ve diğer ilgililerden de notlar ve görüşler alınarak tekrar tekrar yazılması gerekebilir. Verilen dönütler de bulguların yeterli şekilde detaylı olup olmadığı, basit düşünce ve kavramların önemli olanlardan ayrılıp ayrılmadığı, araştırmacının bakış açısının bilimsel olup olmadığı, farklı kaynakların kullanılıp kullanılmadığı konularına ışık tutulmalıdır.

3.2.2.5. TARTIŞMA

Bulgular ve literatürden elde edilen sonuçlar kullanılarak bu bölümde problem durumu ile ilgili içeriğin derinliğine irdelenmesi gerekmektedir. Sonuçların açık ve anlaşılır bir şekilde verilmesi gerekir. Problem durumunun çözümü, araştırma amaçlarının oluşma yeterliği, sonuçların tutarlılığı, literatür ile örtüşme ve farklılaşması ile ilgili değerlendirmelere yer verilir. Bulgularla ilgili yorumlamalar bilimsel dayanaklarla açıklanmaya çalışılır.

Bu bölümde açık bir şekilde değinilerek araştırma amaçlarının sağlanıp sağlanamadığı gerekçeleri ile verilebilmelidir. Burada alt amaç veya hipotezlerin doğrulanma ve reddedilme gerekçeleri tartışılabilir. Bu tartışma niçin sorusuna cevap olacak şekilde ve diğer araştırma sonuçları ile örtüşen ve örtüşmeyen yönleri ile ele alınmalıdır. Bulguların sunumunda araştırmacının beklentileri ve öznel yargıları değil, problemin çözümü için bulunan sonuçlar ön planda tutulmalıdır.

Tezin en son bölümünde oluşturulan bu kısımda araştırma problemi, yöntemi, her bir sonucun yorumu, çalışmanın sınırlılıkları ve bulguların ileriye dönük uygulamaları konusunda kısa bir özet yer alır. Araştırmanın, varsa benzer konuda yapılan çalışmalarla karşılaştırılması yapılarak yapılan çalışmalarla uygunluğu tartışılır ve gerekli yorumlar yapılır.

Bu kısımda önemli olan araştırmayla ilgili en önemli istatistiksel sonuçların belirlenip yorumlanmasıdır. Her bir önemli sonuç incelenirken;

- Gerçekten bu sonuç önemli mi? Neden?

- Güncel eğitim ve dünya sorunları için bulguların anlamı nedir?
- Sonuç önceki araştırmalarla tutarlı mı? Tutarlı değilse neden?
- Sonuç farklı açılardan ifade edilebilir mi?
- Alternatif ifade şekillerinden öncelikli olanlar var mı?
- Sonuç daha ileri düzeylerde ve farklı ortamlarda araştırma yapma açısından önemli mi?
- Eğer sonuç ileri araştırmalara yol açıyorsa bu araştırmalar neler olabilir?
- Mevcut sonuçlar uygulamalar ve alan çalışanları için ne tür katkılar getirmektedir? sorularına cevaplar verilmelidir.

Yukarıdaki sorulara verilecek cevaplar araştırmayı okuyup sonuçları uygulayacaklar açısından oldukça önemlidir.

Başkalarının yaptığı araştırmalarda dikkate alınarak sonuçlar arasındaki benzerlik ve farklılıklar, ortaya atılan düşünceler açıklığa kavuşturulup pekiştirilmelidir. Daha önceden dile getirilen noktalar tekrar tekrar vurgulanmamalıdır. Her bir ifade araştırmacının ortaya koyduğu sonuçları güçlendirirken okuyucunun da problem hakkında ufku genişletmelidir. Araştırmayla ilgili bazı temel sorular dile getirilebilir, ancak her soruna değinilmemeli ve olumsuz sonuçlar da göz ardı edilmeden kabullenilmelidir.

3.2.2.6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

3.2.2.6.1. Sonuçlar

Bu kısımda; araştırmadan elde edilen sonuçlar açıkça ve araştırmacının ulaştığı başarı ve spesifik / özel sonuçları ortaya koyacak şekilde sunulmalıdır. Mümkün olduğu kadar ana hatlarıyla ve maddeler hâlinde yazılması önerilebilir. Bulgular ve literatür karşılaştırmalarından çok elde edilen ve ulaşılan net sonuçlar özetleyici anlamda ortaya konulmalıdır.

3.2.2.6.2. Öneriler

Bu bölümde sonuçlara ve araştırmacının kazandığı deneyimlere dayalı olarak geliştirilen önerilere yer verilir. Bu bölüm iki başlık altında ve maddeler hâlinde numaralandırılır ve sıralanarak verilir.

3.2.2.6.2.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

Bu bölümde yapılan öneriler araştırmaya dayalı olmalıdır. Araştırmanın amaç ve alt amaçları, hipotezleri vb. dikkate alınmalıdır. Araştırmayla doğrudan ilgili olmayan konular hakkında önerilerde bulunulmamalıdır. Öneriler yapılırken araştırma değişkenlerine bağlı kalarak sınıflamalar yapılabilir.

Öğretmenler üzerinde araştırma yapan bir araştırmacı hizmet içi eğitimin etkililiği ile ilgili bir hipoteze sahip değilken Bakanlığın bu konuda eğitimler düzenlemesini isteyebilmektedir. Benzer şekilde aile tutumlarının öğrenci davranışlarını konu edinmediği bir araştırmada aile, evre ve politikacılara kadar uzanan bir dizi öneriler sıralanabilmektedir. Burada önemli olan ne kadar çok ve kapsamlı önerilerin getirildiği değildir. Önemli olan araştırma sonuçlarına dayalı ve mevcut araştırma metninden elde edilebilecek “veri-yol-yöntemlere” dayalı önerilerin getirilebilmesidir.

3.2.2.6.2.2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

Benzer konuyu çalışacak araştırmacılar ve alan çalışanları için de ayrı ayrı öneriler listelenebilir. Ayrıca araştırmacı tarafından araştırmada eksik görölen noktalar eleştirilebilir. Değişkenlerle, yöntemle ve analizlerle ilgili araştırma başlarken öngörölemeyen sınırlıklılara yer verilebilir. Benzer konuları araştırmak isteyen araştırmacılara değişkenler, konuyu ele alma biçimi ve yöntemle ilgili öneriler, bu araştırmayı tamamlayacak, bilgi boşluklarını bu araştırmadan hareketle tamamlayacak araştırma önerileri getirilebilir. Yeni araştırma önerileri ve bu araştırma ile ilgili varsa sınırlıklılara mutlaka yer verilir.

3.2.3.KAYNAKLAR

Tezin yazımında alıntı yapılan tüm eserler “KAYNAKLAR” başlığı altında mutlaka yer alır. Bir kontrol (tercihen farklı bir renk) kalemi ile tezin başından itibaren tüm alıntıların kaynaklarda olup olmadığı üzeri çizilerek tek tek kontrol edilmelidir. Mümkünse bu kontrol uygun bir zaman aralığında tek seferde başlanarak bitirilmeli, varsa fark edilen eksik ve hatalar anında düzeltilmelidir. APA'nın yayım kılavuzunun 6. baskısı Enstitü kaynak yazım kuralları için temel alınmıştır. Aşağıda karşılaşılabilecek yaygın kaynak gösterme türleri ile ilgili örnekler verilmiştir. Özel durumlar ve Tez Yazım Kılavuzu'nda yer almayan detaylı bazı gösterimler için ilgili kuruluşun web sayfası veya basılı kaynak

kitabını inceleyiniz. Noktalama işaretleri ve özel isim yazımlarında Türkçenin genel kurallarına uyulur.

Kaynak Listesi

Bir çalışmanın sonunda yer alan kaynaklar listesi, çalışmayı belgeler ve her bir kaynağın yeniden bulunması ve tanımlanması için gerekli bilgiyi sağlar. Yazarlar, anlaşılır bir biçimde referansları seçmeli ve bu liste sadece çalışmanın araştırılması ve hazırlanmasında kullanılan kaynakları kapsamalıdır. Kaynaklar, yazar soyadına göre alfabetik olarak dizilir. Kitap ve dergi isimleri italik veya koyu olarak yazılmalıdır.

Kaynak bilgileri sayfa başından başlatılır. Bir satıra sığmayan kaynak gösterimlerinde ikinci satır 1 cm içeriden başlatılır.

Alıntı Yapma ve Kaynak Gösterme

Tüm araştırma sürecinde kaynak tarama önemli bir işlemdir. Bu konuda bilimsel araştırma yöntemleri ile ilgili kitaplar, TÜBİTAK tarafından yayımlanan ilgili doküman/kitaplar ve APA'nın önerileri önceden incelenmelidir.

Tezlerde yapılan aktarmalarda, araştırmacı neyi, nereden ve nasıl aldığını en küçük ayrıntı için dâhi belirtmek zorundadır. Kuralına uygun yapılmayan aktarmalar fark edildiğinde veya kaynak göstermekten imtina edilen durumlarda tezin reddi yoluna gidilecektir. Ayrıca bu tür istenmeyen yaklaşımlar akademik ve mesleki yaşamla ilgili olumsuz sonuçlara da yol açabilir.

Doğrudan yapılacak alıntılarda, biçim ve içerik yönünden değiştirilmeden alınan fikir teze yazılır. Üç satırı geçmeyen alıntılar normal yazım düzeni içerisinde tırnak içine alınarak verilir. Üç satırı geçen direkt alıntılar 1 satır aralığında ve 10 punto yazılarak verilir. Metin sol tarafından satır başı hizasında bloklanarak kaydırılır.

Örnek:

TEM modeline göre derslerin planlanması ders kitabına bağlı yapılan planlamaya göre yansıtıcı düşünme becerilerinin geliştirilmesinde daha etkili olduğu söylenebilir. Bu durumun oluşmasında öğrencilerin araştırma süreci içerisinde tablet bilgisayar, etkileşimli tahta, akıllı telefon, internet, sunum, simülasyon, interaktif deney, belgesel, alıştırmalar, test gibi birden çok teknolojik fırsatı kullanması, öğrencilerin süreç içerisinde bu teknolojilerle çalışmalar yapması ve öğrencilerin aktif bir şekilde teknoloji kullanımının etkili olduğu söylenebilir.

Aynen aktarılan parçadan bazı cümle veya söz öbeklerinin çıkarılması hâlinde, çıkarmanın yapıldığı yere konan üç nokta (...) aradan bazı kısımların atıldığına işaret

eder.

Örnek:

Davranış problemlerinin sağaltımında öğretmen ile aile arasında kurulan iş birliği önemlidir. ... öğrenci ile arkadaşları arasındaki iletişim süreci de önemlidir.

Direkt alıntı metnin belli bir bölümü için yapılmış ve devamı tamamen çıkarılarak cümle bitirilmişse dört nokta ile (...) alıntı tamamlanır. Bu durumda alıntı yapılan kaynakta konu ile ilgili devam eden fikirlerin olduğu ama yazarın belli bir parçayı bütün olarak aldığını anlayabilmek mümkün olur.

Örnek:

Yeni araştırmalar beynin glikoz metabolizmasının öğrenmeyle ilişkisine işaret etmektedir. Öğrenmeyi bunun dışında etkileyen bazı biyokimyasal süreçlerin varlığı bilinmektedir....

Ana düşünce değişmeksizin, özgün biçim ve içeriğe uyma zorunluluğu olmadan, yazarın kendi anlatımıyla yapılan bilgi aktarmalarına “dolaylı aktarma” denir. Burada önemli olan alıntının, anlam kayması olmadan, tez ile serbestçe bütünleştirilmesidir. Dolaylı aktarmalarda, tırnak işaretleri veya sıkıştırılmış paragraf gibi herhangi özel bir işaret ve biçim kullanılmaz. Doğrudan ve dolaylı her türlü aktarmada kaynak gösterilmesi zorunludur. Kaynak gösterme işi, her aktarmanın nereden yapıldığını ayrı ayrı gösterecek şekilde anında yapılır ve bu kaynaklar ayrıca kaynakçada verilir.

Kaynakça araştırılan konuya ilişkin bütün yayınların, alfabetik olarak sıralandığı bir bölümdür. Kaynak türüne göre değişen biçimleri vardır. Her kaynak, yazı alanının sol kenarından başlar ve sağ kenara kadar devam eder. Yazının sayfa görünümü iki yana yaslanmış şekilde olmalıdır. Aynı kaynağa ait yazım ikinci ve daha sonraki satırlarda devam edecekse, tek satır aralıkları ile bir tab içeriden yazım devam eder. Kaynaklar arasında tek satır aralıklı bir boşluk bırakılır. Böylece, her kaynak yazar soyadı ile kolayca fark edilecek şekilde sıralanmış olur.

Yazılı bir kaynağın tanıtılmasında üç tür bilgi verilir. Bunlar, sıra ile “yazar adı”, “eser adı” ve “yayın bilgileri (basım sayısı, cilt ve sayı numaraları, yayın yeri, yayın evi ve yayın tarihi)”dir.

Unvan belirten “Prof. Dr.” ve “Müh.” gibi kısaltmalar, tanıtıcı bilgi olarak yazar adı ile birlikte verilmez. Ayrı bölüm yazarlı kitaplarda, önce yararlanılan bölümün yazarı olmak üzere, bölüm yazarı ve derleyen (editör) birlikte kullanılır. Aynı şekilde, eser bir çeviri ise önce yazarın adı, eser adından sonra da çevirenin adı verilir.

Kaynakça gösterimi ile ilgili olarak Tez Yazım Kılavuzu’nda belirtilmeyen hususlar

konusunda APA yazım kuralları geçerlidir. APA yazım kurallarına <http://www.apastyle.org> adresinden erişim sağlanabilir. Karşılaşılabilecek temel kaynak yazımı ile ilgili örnekler aşağıda verilmiştir.

Metin İçinde Kaynak Gösterme

Tek yazarlı çalışma

Yazarın soyadı ve eserin yayımlandığı tarih verilir. Buna ilişkin örnek üç değişik şekilde verilmiştir.

Ceylan (2008) öğrencilerin öğrenme stratejilerini incelediği çalışmada, ...dır.

Öğrencilerin öğrenme stratejilerini incelediği çalışmada, ... dır (Ceylan, 2008). Ceylan'ın 2008'de yayımlanan çalışmasında, öğrencilerin öğrenme stratejilerini... dır. Son örnekte görüldüğü gibi metin içinde, cümlede yazar ve yayın yılı belirtiliyor ise ayrıca parantez içinde yazar ve tarih verilmez.

İki yazarlı çalışma

İki yazar varsa her ikisinin de soyadı verilir. Stres düzeyi ..... okul başarısını etkilemektedir (Lazarus ve Folkman, 1984).

Lazarus ve Folkman'a (1984: 67) göre stres düzeyi ...

Üç, dört ve beş yazarlı çalışma

Kaynağın ilk geçtiği yerde hepsi verilir. İzleyen yerlerde ise birinci yazarın soyadı verilerek "ve diğerleri" bağlacı konur.

Çinici, Özden, Akgün, Ekici ve Yalçın (2013) ..... buldu. (İlk geçtiği yerde).

Çinici ve diğerleri (2013) tarafından yapılan. (Tekrar metin içerisinde geçmesi durumunda)

Altı veya daha fazla yazarlı çalışma

Metin içinde ilk belirtildiği yerde ilk yazarın soyadı verilir "ve diğerleri" diye devam edilir. Kaynakça listesinde her yazarın soyadı ve ilk adlarının baş harfleri verilir.

Mutlu ve diğerleri (2005)...

Gruplar (yazar olarak)

Grup isimleri yazar gibi ele alınır (kurum, dernek, tüzel kişilik, kuruluşları ve çalışma grupları). Genellikle metin içinde her geçtikleri yerde yazılırlar.

Bazı grup yazarlarının ismi ilk geçtiği yerde açıkça yazılır ve sonra kısaltılarak kullanılır.

Bir grup yazarın isminin kısaltılmasına karar verirken şu genel kurallar kullanılır: Kısaltmalar, okuyucu için yeterince bilgi verecek şekilde olmalıdır ve kaynakçaya da hiçbir güçlük olmadan yerleştirilebilmelidir.

İsim uzunsa ve eğer kısaltması kolaylıkla okunabilir ve biliniyor ise ikinci veya daha sonra geçtiği bir yerde kısaltma kullanılır. Eğer isim kısa ise veya kısaltma anlaşılıyorsa her geçtiği yerde açık adını yazmak daha yararlıdır.

Metin içinde ilk gösterme:

(Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2011). Daha sonraki göstermeler: (MEB, 2011).

Aynı soyadlı yazarlar

Eğer kaynaklar listesinde iki veya daha fazla aynı soyadı olan yazar varsa metin içinde ilk adları da verilerek kullanılır. Hatta yayın yılları farklı olsa bile böyle kullanılması gerekir.

C. Söğüt (1985) ve F. Söğüt (1990) tarafından yapılan çalışmalarda...

Aynı parantez içinde iki veya daha çok çalışma

Yayın yılına göre sıralanarak aynı yazarların iki ya da daha çok çalışması düzenlenir. Basımda olan çalışma varsa bu en sona konulur. Önce yazarların soyadları verilir, ardından her bir çalışma için sadece çalışma yılları verilir.

(Üsküdar ve Demir, 2009, 2010)

(Aylin, 2002, 2007, 2011, basımda).

Aynı yazarın aynı yıl yaptığı çalışmaları

Yazarın birden fazla çalışmalarını ayırt edebilmek için yılların ardından harfler kullanılır.

(Demir, 2010a, 2010b, 2010c).

(Demir, 2010a, 2010b, 2010c; Ceylan, 2011; Üsküplü, 2010 basımda). (Yılmaz, 2010 basımda-a, 2011 basımda-b).

Yazarları farklı iki veya daha fazla çalışma

Bu tür çalışmalar aynı parantez içinde, soyadlarına göre alfabetik sıraya dizilerek ve birbirlerinden noktalı virgül ile ayırarak verilir. Örneğin;

Çeşitli çalışmalar .... (Başaran, 1984; Bursalioğlu, 1987; Taymaz, 1984).

Yazarı belli olmayan internet kaynakları

Metin içerisinde yazarı belli olmayan internet kaynaklarına atıf yapılırken büyük harflerle URL-sıra numarası, yıl şeklinde yazılmalıdır. Örneğin:(URL-1, 2003)

İkincil kaynaklar

Özgün kaynağa erişmenin olanaksız olduğu durumlarda bilgi ikinci elden aktarılır (**dolaylı atıf-ikincil aktarma**). Atıf yapılırken, bilginin ikinci elden aktarıldığı belirtilmelidir. Metinde parantez içinde bilginin alındığı ikincil kaynağa, başında “(Aktarılan kaynağın yazarının [veya yazarlarının] Soyadı, Yıl) “dan aktaran” ifadesi getirilerek atıf yapılır. Buna bağlı olarak da kaynakçada sadece ikincil kaynağa yer verilir. Örnek gösterim: (Sanlı, 1973’ten aktaran: Çakın, 1997: 12).

“Kaynaklar” başlığı altında kaynak yazımı

• Tek yazarlı dergi makalesi

Ekşi, H. (2006). Bilişsel ahlak gelişim kuramı: Kohlberg ve sonrası. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6, 29-38.

Mellers, B. A. (2000). Choice and the relative pleasure of consequences. *Psychological Bulletin*, 126, 910-924.

• İki yazarlı dergi makalesi

Yıldız, C. ve Tüfekçi, A. (2012). Sınıf içi uygulamalarda akıllı tahta kullanılabilirliği üzerine bir çalışma. *Mühendislik ve Fen Bilimleri Dergisi*, 30, 381-391.

Graf, P. and Mandler, G. (1984). Activation makes words more accessible, but not necessarily more retrievable. *Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior*, 23, 553-568.

• 3-6 yazarlı dergi makalesi

Çıngı, H., Kadılar, C. ve Koçberber, G. (2009). Türkiye’de ilköğretim ve ortaöğretim olanaklarının ilçe bazında incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36, 51-63.

Saywitz, K. J., Mannarino, A. P., Berliner, L. and Cohen, J. A. (2000). Treatment for sexually abused children and adolescents. *American Psychologist*, 55, 1040-1049.

• Altı yazardan fazla dergi makaleleri

Aker, T., Sorgun, E., Mestçioğlu, Ö., Karakaya, İ., Kalender, D., Acar, G. vd. (2008). İstanbul'daki bombalama eylemlerinin erişkin ve ergenlerdeki travmatik stres etkileri. *Türk Psikoloji Dergisi*, 23(61), 63-74.

Wolchick, S. A., West, S. G., Sandler, I. N., Tein, J., Coatsworth, D., Lengua, L., et al. (2000). An experimental evaluation of theory-based mother and mother-child programs for children of divorce. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 68, 843-856.

- **Basımda olan dergi makaleleri**

Baloğlu, N. ve Karadağ, E. (basımda). Öğretmen yetkinliğinin tarihsel gelişimi ve Ohio Öğretmen Yetkinlik Ölçeği: Türk kültürüne uyarlama, dil geçerliği ve factor yapısının incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*.

Zuckerman, M., Kiefer, S. C. (in press). Racedifferences in face-ism: Does facial prominence imply dominance? *Journal of Personality and Social Psychology*.

Bir dergiye teslim edilmiş ve yayın için kabul edilmiş makaleler basımda olarak nitelendirilir. Metin içinde gösterim şekli (Baloğlu ve Karadağ, basımda), (Zuckerman ve Kiefer, in press) gibidir. Tarih, tahmini süre veya teslim yılı gibi bilgilere yer verilmez. Eğer aynı yazar/yazarlara ait iki makaleden yararlanılıyorsa basılı olan daha önce verilmelidir.

- **Popüler dergi makalesi**

Özbaşaran-Dede, N. (2008, Kasım). Küresel iklim savaşçıları: Solucanlar. *Bilim ve Teknik*, 492, 11-13.

Kandel, E. R., Squire, L. R. (2000, November 10). Neuroscience: Breaking down scientific barrier to the study of brain and mind. *Science*, 290, 1113-1120.

- **Farklı sayfalarda yayımlanmış gazete makaleleri**

Schwartz, J. (1993, September 30). Obesity affects economic, social status. *The Washington Post*, pp. A1, A4.

Akyol, T. (2009, 11 Temmuz). Üniversite öğrencilerini gelecek beklentileri, *Milliyet*, s.7.

- **Özel sayı veya baskı yapmış dergiler**

Barlow, D. W., (Ed.). (1991). Diagnoses, dimensions, and DSM-IV: The science of classification [Special issue]. *Journal of Abnormal Psychology*, 100(3).

Hesapçioğlu, M., (Ed.). (2002). Küreselleşme ve Eğitim [Özel sayı]. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 2(1).

- **Orijinal kaynak olarak özetler**

Woolf, N. J., Young, S. L., Fanselow, M. S., & Butcher, L. L. (1991). MAP-2 expression in cholinceptive pyramidal cells of rodent cortex and hippocampus is altered by Pavlovian conditioning [Abstract]. *Society for Neuroscience Abstract*, 17, 480.

Korkut, Y., Müderrisoğlu, S. ve Tarık, M. (2006). Klinik psikoloji alanında karşılaşılan etik ihlal örnekleri ve nasıl alındıklarının değerlendirilmesi [Özet]. *Türk Psikoloji Yazıları*, 9 (18), 49.

- **Senelik yayınlanan süreli yayınlar**

Fiske, S. T. (1993). Social cognition and social perception. *Annual Review of Psychology*, 44, 155-194.

- **Kitaplar, broşürler ve kitap bölümleri**

Beck, C. A., & Sales, B. D. (2001). *Family mediation: Facts, myths, and future prospects*. Washington, DC: American Psychological Association.

Tekeli, Ş. (1995). *1980'ler Türkiye'sinde kadına bakış açısından kadınlar*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Eğer bir kitabın altıdan fazla yazarı varsa dergiler için belirtilmiş olan yazar isimlerini vermekle ilgili kuralları kullanınız. Yabancı dilde yazılmış kitaplar için ve diğerleri anlamına gelen et al. veya Türkçe kaynaklar için vd. kısaltması kullanınız.

- **Baskı sayısının belirtileceği durumlar**

Mitchell, T. R., & Larson, J. R. (1987). *People in organizations: An introduction to*

organizational behaviour (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.

Tekeli, Ş. (1998). *1980'ler Türkiye'sinde kadına bakış açısından kadınlar*(3. Baskı).İstanbul: İletişim.

- **Kitap yazarının kurum olması durumu**

American Psyhiatric Association. (1994). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (4th ed.). Washington, DC: Author.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2008). *Adım adım ÖSS tercih danışmanlığı kaynak kitabı*. Ankara: Yazar.

- **Editörlü kitaplar**

Gibbs, J. T., & Haugan, L. N. (Eds.). (1991). *Children of color: Psychological interventions with minitory youth*. San Francisco: Jossey-Bass.

Çelebi, N. (Ed.). (1990). *Kadınlarımızın cinsiyet rolü tutumları*. Konya: Sebat.

- **Yazarı ve editörü olmayan kitaplar**

Merriam-Webster's collegiate dictionary (10th ed.). Springfield, MA; Merriam-Webmaster. Dil bilim açısından Türkçenin görünümü (2. bs). (1995). İstanbul : Dil Derneği.

- **Ansiklopedi veya sözlük**

Sadie, S. (Ed.). (1980). *The new Grove dictionary of music and musicans* (6th ed., Vols. 1-20). London: MacMillan.

Gürün, O. A. (2001). *Psikoloji Sözlüğü* (2. bs., C. 1-3). İstanbul: İnkılâp.

- **İngilizce olmayan kitaplar**

Piaget, J., & Inhelder, B. (1951). *La genése de l'ideé de hasard chez l'enfant* [The origin of the idea of change in the child]. Paris: Pressess Universitaires de France.

- **Editörlü bir kitapta yer alan makale veya bölümler**

Bjork, R. A. (1898). *Retrival inhibition as an adaptive mechanism in human*

memory. In H. L. Roediger & F. I. Clairk (Eds.), *Variety or memory & consciousness* (pp. 309-330). Hillsdale, NJ: Erlaum.

Yücel, C. ve Gülveren, H. (2006). Sınıfta öğrenci motivasyonu. M. Şişman ve S. Turan (Ed.), *Sınıf Yönetimi* içinde (s. 74-88). Ankara: PegemA.

- ***Teknik raporlar ve araştırma raporları***

Bu konuda farklı yazar, kurum ve kayıt bilgilerine rastlamak mümkündür. Raporu hazırlayan kurum yayınlama ve numaralama ile ilgili farklı tercihlerde bulunabilir. Takip edilmesi gereken sıralama şöyledir:

Raporun yazarları (Kişi veya kurum adına)

Raporun hazırlandığı tarih (yıl, önemli ve gerekli ise ay günde burada belirtilebilir) Raporun adı (italik, ilk harf büyük diğer harfler küçük)

Rapor ifadesi ile varsa raporun kodu, numarası verilir.

Raporu hazırlayan/hazırlatan kurum, yayınevi, birim ismi (gerçek kişi yazar gösterilmişse) yer ismi verilir.

Ali Türker (2010). Doğu AMASYA Bölgesinde istihdam ve eğitim politikaları. (Araştırma Raporu AÜ.TR.EBİLEN.200.10), AMASYA Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, AMASYA.

AÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü (2010). Lisansüstü eğitim ve on yıllık beklentiler. (Araştırma Raporu), AÜ Matbaası, AMASYA.

Toplantı ve sempozyum ve bildiri kitapları

- ***Sempozyuma katkısı olmuş, basılmamış yayınlar***

Lanktree, C., & Briere, J. (1991, January). Editing software that works. Society for Scholarly Publishing, EHT, Department of Education, Washington, DC.

Karadağ, E. Ve Öney, A. (2006, Eylül). Okul yöneticilerinin stres düzeylerinin öğretmenler üzerindeki etkilerinin incelenmesi, 14. Ulusal Psikoloji Kongresi, Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü, Ankara.

- ***Yayımlanmış bildiri kitapları***

Deci, E. L. & Ryan, R. M. (1991). A motivational approach to self: Integration in personality. In R. Dientsbeir (Ed.), *Nebraska Symposium on Motivation: Vol. 38. Perspectives on motivation* (pp. 237-238). Lincoln: University of

Nebraska Press.

Eyim, A. (2006). Üniversiter yapıda bilimsel özgürlük ve yönetsel özerkliğin yeri ve önemine sosyolojik bir bakış. R. Yıldız (Ed.), II. Sosyal Bilimler Eğitim Kongresi içinde (s. 52-64). Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi.

- ***Doktora ve yüksek lisans tezleri***

UMI'den alınmış ve Uluslar arası Tez Özetlerinde (Dissertation Abstract International) verilmiş doktora ve yüksek lisans tezleri

Bower, D. L. (1993). Employee assistant programs supervisory referrals: Characteristic of referring and nonreferring supervisors. Dissertation Abstracts International, 54 (01), 543B. (UMI No. 9315947)

- ***Yayımlanmamış ve üniversitelerden (YÖK) elde edilmiş doktora ve yüksek lisans tezleri***

Wiffley, D. E. (1998). Interpersonal analyses of bulimia: Normalweight and obese. Unpublished doctoral dissertation, University of Missouri, Columbia.

Tenkoğlu, H. (2017). Fen Bilimleri Dersinde Teknoloji Entegrasyon Matrisi Modelinin Öğrencilerin Teknoloji Standartları, Yansıtıcı Düşünme Becerileri ve Akademik Başarılarına Etkisi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Amasya Üniversitesi, Amasya.

- ***Yayımlanmamış, henüz yayına teslim edilmemiş makale taslağı***

Stinson, C., Milbarth C., Reidbord., & Bucci, W. (1992). Thematic segmentation of psychotherapy transcripts for convergent analyses. Unpublished manuscript.

Karadağ, E. (2003). Liderlik ve örgüt kültürü: Bir yapısal eşitlik modelleme çalışması, Yayımlanmamış makale taslağı.

- ***İncelenmek üzere teslim edilmiş ancak henüz onay almamış çalışması devam eden metinler***

McIntosh, D. N. (1993). Religion as scheme, with implications for the relation

between religion and coping. Manuscript submitted publication.

Karadağ, E. (2008). Yapısal eşitlim modeli ve path analizinin temel özellikleri ve eğitim araştırma metodolojisindeki yeri ve önemi. Değerlendirilmek üzere sunulmuş makale taslağı.

- ***Yayımlanmamış ham veriler, ders notu, başlığı olmayan çalışmalar***

Türker, A. (2011). [Okul Deneyimi Dersi İçin Uygulamada Sıkça Sorulan Sorular]. Yayımlanmamış Ders Notu.

- ***Elektronik kaynaktan alıntı***

http:// (protokol)
www.apa.org/ (sunucu ismi)
monitor/oct00/workplace.html (dökümanın dosya ismi)

- ***Sadece çevrimiçi dergilerde yayımlanan makaleler***

Fredrickson, B. L. (2000, March 7). Cultivating positive emotions to optimize health and well-being. Prevention & Treatment, Retrieved November 20, 2000, from <http://journals.apa.org/prevention/volume3/pre00300001a.html>.

Yeşilyurt, S. (2008). Üniversiteye giriş sınavına hazırlanan öğrencilerin dershaneleri tercih etme sebepleri ve dersanedeki biyoloji öğreniminin durumu üzerine bir çalışma. Türk Fen Eğitimi Dergisi, 5(2). <http://www.tused.org/internet/tufed/default13.asp> adresinden 16 Kasım 2008 tarihinde edinilmiştir.

- ***Sadece çevrimiçi yayımlanan haber bülteni***

Gören, R. (2007, Nisan). Bilgi Toplumu Süreci, Okul Öncesi Eğitim Haber Bülteni, 2, <http://oogem.meb.gov.tr/duyuru/bulten2.pdf> adresinden 16 Kasım 2008 tarihinde edinilmiştir.

- ***Özel bir organizasyon tarafından hazırlanmış süreli olmayan dokümanlar***

Yazarın Soyadı, Adı (Tam yayın tarihi), "Makale/Haberin Adı", **Gazetenin Adı**, Sayfa Aralığı. İlköğretim ve Eğitim Kanunu (1961), **T. C. Resmi Gazete**, 10705, 12 Ocak 1961.

Bestecinin Soyadı, Adı (Telif hakkı tarihi), "Eserin adı", **Albümün Adı** [kayıt türü], Yer: Firma ismi. (Kayıt tarihi telif hakkı tarihinden farklıysa kayıt tarihi) Bestecinin Soyadı, Adı, **Yapıt Başlığı**, Yorumcu Adı ve Soyadı, Şehir: Konser Salonu (Gün Ay Yıl)

Sergiyi düzenleyen Soyadı, Adı, **Eser Adı veya Tanımı**, (Varsa) Sergini İsmi, Şehir: Sergi Tarihi (Gün Ay Yıl)Sergiyi düzenleyen Kurum/Kuruluş, **Eser Adı veya Tanımı**, (Eser sahibinin/Sahiplerinin Adı ve Soyadı), (Varsa) Sergini İsmi, Şehir: Sergi Tarihi (Gün Ay Yıl)

- **Yazarı belli olmayan internet kaynakları**

URL-1, www.ogm.gov.tr/agaclar.htm Ağaç Türlerimiz. 11 Mart 2003.

3.3. SON BÖLÜM

3.3.1. EKLER

Ekler bölümü bağımsız bir bölüm olarak verilmelidir. Diğer bölüm başlıklarından farklı olarak **28 punto ve koyu (bold)** olarak ekler ifadesi yazım sayfasına alttan ve üsten ortalanarak yazılır. Bu sayfadan sonraki sayfalarda ekli izin, belge, uygulama örneklerine yer verilir. Eklerin tezin toplam sayfa sayısının %15'ini geçmesi durumunda PDF formatında ekler CD ile verilir. CD'nin üzerine asetat kalem ve el yazısı ile EKLER CD'si ifadesi ve tezin ismi, araştırmacı ve tarih yazılır. Ekler CD olarak verilecekse EKLER sayfasını takip eden boş bir sayfa bırakılır, bu sayfaya bir cep yapılarak CD içine yerleştirilir.

3.3.2. ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ

Bu bölümde araştırmacı üçüncü tekil şahıs kipini kullanarak doğum yeri, yılı, eğitim yaşamı, mevcut görev unvanı ve pozisyonu ve varsa bilimsel çalışmaları ile ilgili bilgiler verir. Bildiği yabancı dil / dilleri belirtir. Öz geçmiş ile ilgili bilgilerin altına 1.5 satır aralıklı 2 boşluk bırakılarak iletişim bilgileri verilir. Bu bölümde öğrencinin adres, telefon, belgegeçer (fax) ve e-posta adres bilgilerinin tamamı veya en azından birisi verilir. En az bir iletişim aracı verilmelidir. Adres bilgileri verilirken öğrencinin adı soyadı da verilmelidir.

4. TEZ TESLİM SÜRECİ ve GEREKLİ BELGELER

Tezin Sınav İçin Teslimi

Tezler Amasya Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü Alan Eğitimi Tez Yazım Kılavuzu'na uygun şekilde hazırlanmalıdır. İlgili öğrenci, tez savunma sınavı öncesinde hazırladığı tez çalışmasının bir kopyasını (CD ortamında), etik bildirim formu, yayın şartını sağladığı bilimsel çalışmanın bir kopyası ve danışman tarafından imzalanan ve tezin teslimine uygun olduğunu belirten imzalı “Tez Teslim Formunu” ve Lisansüstü Öğrenci İşleri Bürosundan alınacak transkript belgesi (Danışman tarafından imzalı olmalıdır) ile birlikte Enstitüye teslim etmelidir.

Tezin Son Hâli ile Teslimi

Savunma sınavından sonra öğrencilerin en geç 1 ay içerisinde tez teslimi ile ilgili prosedürleri tamamlamaları gerekmektedir. Bu nedenle savunma sınavı sonrasında istenilen düzeltmeleri tamamlanan tez kılavuza uygun hâle getirilen tez, bir adet kopyası alınarak intihal kontrolü ve Tez Yazım Kılavuzu'na uygunluğu kontrol edilmek üzere Enstitüye teslim edilmelidir. Tezin ciltlemesinin uygun olduğu kendisine tebliğ edilen öğrenci 3 adet karton kapaklı tezi Enstitüye teslim etmelidir. Öğrenci jüri üyeleri isterlerse ciltli tezi son hâli ile kendilerine teslim etmek durumundadır.

Hazırlanan tezin sınav öncesi enstitüye teslimi, savunma süreci ve teze onaylı son şeklinin verilerek cilt yapımı ile ilgili süreç için Yazım Kılavuzu ve eklerin dikkatlice incelenmesi gerekmektedir. Tereddüde düşülmesi durumunda Enstitüyle temasa geçilmesi veya Enstitünün resmî internet sitesindeki ilgili öneri ve duyuruların takip edilmesi önerilir.